Ջ. ՏԱՐԻ Թիւ 1,757 Կ. ՊՈԼԻՍ. 1902, ՅՈՒԼԻՍ 6—19 14 ՐԻՊԻԻԼ ԱԽՐ, 1320 — 6 ԹԻՄՈՒԶ 1318 ՇԱԲԱԹ

ՕՍՄԱՆԱՑ ԲԱՆԱԿՆԵՐԻՆ
Գնայ յառաջիկայ 12 դրբ.
ՏԱՐԵԿԱՆ » » 7 մեճ.
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ՏԱՐԵԿԱՆ 26 ֆր.
» 6 ԱՄՍ. 13 ԱՄ. 9 ֆր.
ՄՆԱՑ. ԼԻՄԱ 119 դրբ. — 20 ՖՐ. ՆՀՈ.
94 ½ դրբ. — ՓՈՓԻԹ 55 դրբ.

ՏԱՐԵՑՈՒՅՑ ԱՄՍԱԹԵՐԹ
6 մեճ.
3 » »
1 ½ » »
20 ֆրանք
Նոյն պայմանի համար։ Թղթակցութիւնները պէտք է ուղղուին հետեւեալ հասցէին։

ՏԱՐԻՆ ԵՒ ՏՆՕՐԻՆ
ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԻԶԻՇԵԱՆ

PUZANTION
Journal Arménien Quotidien, Politique, Financier et Littéraire
Directeur - Propriétaire
PUZANT KÉTCHIAN
Bab-Ali Djaddéssi, № 23-25
CONSTANTINOPLE

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՀԱՅԱԳԻՐ ԱՄԵՆՕՐԵԱՅ ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ԳԻՏԱԿԱՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆԻՔ

ՎԵՐՋԻՆ ԽՕՍՔԸ "ԴԻՍԱԿ,,Ի ՎՐԱՅ

Դիսակի անունին Հայ Լրագրութեան մէջ սիրելի յիշատակներու կարգն անցնելէն առաջ, կ'փափաքինք երկու խօսք ևս ըսել իրեն վերջաբան, այլ և այլ տեսակէտներով չհնկան այդ էժանքին յատկանշական քանի մը գիծերուն վրայ։

Աւերեալ հակասութիւններու չարք մ'էր Դիսակի էութիւնը։ Նախ, ինք ցեղով Ասորի էր։ Ասորի հօրմէ և Հայ մօրմէ ծնած, քաջ տեղեակ ասորերէնին, միշտ գիտակցութիւնն ունէր իր ասորի ծագումին, և չատ լաւ յարաբերութեան մէջ էր ասորի բարձրաստիճան հոգեւորականութեան հետ։ Բայց ո'չ մէկ Հայ Դիսակէն աւելի տոգորուած էր քրիստոնէական ներշնչումներով, ո'չ մէկ Հայ մտքով ու գրչով աւելի նախանձախնդիր գտնուած էր իր համայնքին իմացական ու բարոյական զարգացման ու բարգաւաճման։ Իր մօր կաթն և իր հայեցի դաստիարակութիւնն ի Յարբերդ և ի Պարտիզակ՝ զինք կերպարանափոխ ըրած էին իբրև մէկ անձ մը հայնքին, իր մտքով կ'մտածէր անոնց կարերդցի այն քաղաքացին և բարեկիրթ սերունդին որ այսօր պատուաւոր տեղ մ'ունի կրթական ու գրական ասպարէզին մէջ։ Ինք նոյն այն Յարբերդցիներէն նուազ օժտուած մը չէր։

Ուրիշ հակասութիւն.— Դիսակ ինչպէս ցեղով օտար էր մեզմէ, գաւառացած ալ մեզմէ չէր։ Հայ բողոքական հաստատութիւնն երբեք աւելի համոզած անդամ մը չէր ունեցած։ Բայց նաև ո'չ մէկ Հայ բողոքական աւելի մօտ եկած էր Հայ Մայրենի եկեղեցիին, աւելի համակրած էր անոր, աւելի գնահատած էր դարուց ընթացքին մէջ անոր անգին ծառայութիւններն Հայ համայնքին. ո'չ մէկ բողոքական աւելի զերծ գտնուած էր կալուածական նեղ ըմբռնումներէ։ Հայ բողոքականներու այն յաւատու հաստատին կ'պատկանէր որ կը ցաւի 60 տարի առաջուան պառակտումին համար, և կ'աշխատի ըստ կարի մոռցնել զայն, լաւագոյն յարաբերութիւններ մշակելով առնմիկ եկեղեցիին հետ, և որդեգրելով Հայ բողոքական դաւանութեան ու պաշտամունքին մէջ ինչ որ՝ հաւաքրիստոնէական և ընդհանրական կրնայ նկատուիլ։ Այս հետազօտութիւնք քան վայրկենէ աւելի տեւեցին։ Հօլմս մերթ ամենաժեծ խնամքով կ'նշափէր հետաւորութիւնն երկու հետքերու որք մեր աչքին անտեսանելի էին, և մերթ բոլորովին անհակնկալի եղանակով մը պատը կ'նշափէր ձեռքի մէդրովը։ Մինչդեռ մը, տասնակամածին վրայէն հաւաքեց քիչ մը մոխրագոյն փոշի զոր պահարանի մը մէջ դրաւ։ Ի վերջոյ, ոսկեհակով քննեց պատին վրայի բառը, խղճամիտ ուշադրութեամբ հետեւելով տառերուն չրջանակին։ Աւիկա ընելէ ետքը, անշուշտ իր գործն աւարտած համարելով, մէդրն ու ոսկեհակը գրպանը դրաւ։—կ'ըսեն թէ տաղանդաւոր մարդ է ան որ գիտէ իր անձը նուիրել առանց հաչիւ ընելու, դիտել է քահանայ ձեռնադրել զայն. եթէ աժարի է, կ'օժտարի վարդապետ ձեռնադրել, և եթէ արդէն վարդապետ է, Մայրագոյն աստիճանին արժանի կ'տեսնէ զայն։ Երբ խնդիրը կրօնական գերուածքի մը արժէքը, տարողութիւնը, ուղղափառութիւնը դատելու վրայ է, ո'չ ոք Ն. Ս. Օծեալներէն կամ Մեկքահեղեկ Արքէպն աւելի ձեռնհաս կրնար ըլլալ, և այս և այսօրինակ պատուաբեր գնահատութիւններ օրոց առարկայ կ'ըլլային Դիսակի գրուածները մեր կողմէն և խելահաս գրագէտ դատուն կողմէ, կ'ցուցնեն թէ անոր գրիչն ո'ր աստիճան Հայ—քրիստոնէական ներշնչում ունէր։

Եւ հիմա կարգն է իմ վրս հանելու Դիսակին բուն արժանիքը. զի ժամանք գրիչն ունին,— գեղեցիկ աչխարհաբար մը կատարելապէս քերականական,— բայց ներշնչումն զուրկ են։ Ուրիշներ կ'կրեն կրօնասէր հոգի մը, ներշնչումը կ'պգան իրենց մէջ, բայց դժբիչն է որ կ'պակսի իրենց։ Դիսակի վրայ հաւասար աստիճանով կ'տածգուէին երկու ձիրքերն ալ։ Եկեղեցւոյ հին Հայրերու քրիստոնէական լայն շունչն էր որ կ'ոգեւորէր իր կրօնական—բարոյական գրականութիւնը։ Կը կենար այն հաստատուն կառոյցին վրայ որ հաստատուն է հաւատն Քրիստոնէութեան, և որ առ յաւէտ պիտի մնայ, երբ ձեւերն ու ձեւաբանութիւնները պիտի կորնչեն ամէն գերագրիչ նշանակութիւն, պիտի գագրին կիրքերն յուզելէ Աստուածաբաններու հակընդդէմ դպրոցներուն մէջ։ Այնպիսի կռուան մէ այն ուր Հայ հաւատքը բաժնող երեք դաւանութիւններն ալ հաւասարապէս ժխիկ կ'ընեն կրօնի յարաբերական ճշմարտութիւններուն, առնոց որք ամէնէն աւելի կ'ներգործեն մարդուս նկարագրին վրայ, և կը նպաստեն բարձրացնելու ընկերային մակարդակը։ Բայց, - յանախ զրուցած խօսքերու համար մանաւանդ, —խօսքը չէ մնչպի որ կ'ազդէ որչափ ըսելուն կամ գրելուն ձեւը։ Ու չատեր հրապուրուած էին Դիսակին մանաւանդ գրելու ձեւէն։ Այն ինչ սքանչելի հայերէն, պարզ այլ ներդաշնակ, գրական բայց առանց ծեքծեքուժի, նոր բայց ոչ «անկապաչա», ընտիր օրինակ քերականական աշխարհաբարի, ինքն ևս ըլլալով հեղինակ աշխարհաբարի ամէնէն աւելի ընդունուած և գործածուած քերականութեան մը, սիրելով, խնամելով իր գրած լեզուն, հաւատալով անոր ոյժին, իբրև հրաշալի գործի մը մտքի ամէնէն գեղեցիկ յղացումները մարմնացնելու։ Կ'յիշէ, օրինակի համար, իր «Մտպտպոդ»ի յօդուածը, «Հայ. Ս. Եկեղեցւոյ ծնանդեան օրերուն» նուիրուած իր գրքոյկին մէջ Իլլումինպէհնէն արտատպուած։ Այնքան սովորական, յեղյեղուած նիւթ մը՝ իր թէ՛ հոգեբանական և թէ նկարագրական կողմէն՝ որչա՛փ ներշնչող, ոգեւորիչ կենդանութիւն մ'առած էր Դիսակի գրչին տակ։ Թիւգաղներգութեան մը պէս կ'կարդացուէր Ճկատի մուքն ու բարքն անոնց, անարատ, օրինակելի էին, և դրական ապացոյց մը Քրիստոնէութեան ոյժին իբրև գործնական կանոն կեանքի։

Պատ. Ա. Պետրկեանի կեանքն ու գրական գործունէութենէն դաս մը կայ մեզ համար, դաս մ'ալ մեր Հայ բողոքական եղբայրներուն համար կայ։

Մեզ համար դասն է՝ մշակել Աննէ Թրեյնոպիլեանը, և ծառայեցնել զայն նոր սերունդին բարձրացմանը, ընտանեկան և ընկերական կեանքին ազնուացմանը, զարգացնել նաև աւելի բարձր իտէալ մը կրօնային պարտաւորութեան, և կեանքի մէջ իրականութիւն մը դարձնել զայն՝ պատկառոտ ոճով մը ներկայացնելով զայն ընթերցողին, և ո'չ թէ սկսպտային թելադրութիւններով քայքայել ինչ կրօնային հատատք որ մնացած է մեր մէջ։

Իսկ մեր Հայ բողոքական ազգային կիցներուն համար, կրօնային լայն նեղմտութեան ոգւոյն, բուն հայեցի քրիստոնէական զգացման, և Մայրենի եկեղեցւոյն նկատմամբ յարգանքի ու պատկառանքի ճչմարիտ տիպար մը պէտք է ներկայացնէր զԻնոկ, յուսալով որ հետզհետէ կ'չանան Հայ. Ս. Եկեղեցւոյն նկատմամբ անոր պէս խորհողներն ու զգացողները Մայրենի եկեղեցիին բաժանել հատուածներուն մէջ։

ԷՋՄԻԱԾՆԱԿԱՆ ԵՒ ՍՍԱԿԱՆ ՏԻՍԱԲԱՆԸ

ԲԱՑ ՆԱՄԱԿ
ԱՌ "ՀԱՅ—ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆ,,

Կարդացի Բիւզանդիան Հայաթերթի 1745 Թուոյն մէջ ձեր ինձ ուղղած նամակը՝ իր պատասխան իմ մէկ հերքմանագրիս։ Շատ ուրախ եմ սակայն, որ ձեր այդ նամակով կ'հաստատէք ինչ որ ես ըսած էի ի մասին Հայ—Հռոմէական գործածած ծիսարանին, թէ ընդօրինակութիւն մ'է յատկեալ կամ յապաւեալ, թէ Սսոյ ծիսարանն ինչպէս նաև Էջմիածնայ միևնոյն են և անփոփոխ, թէ վերջապէս Հայոց և Հայ—Հռոմէականաց եպիսկոպոսական և կաթողիկոսական հեռանդրութիւնք բոլորովին կ'տարբերին իրարմէ։

Այս ամէնն իբր իրողութիւն հաստատելու համար, հարկ չեմ տեսներ կրկին փաստերու և պատմական աղբիւրներու դիմել, քանի որ դուք ինքներն կ'հաստատէք անոնց ճչմարտութիւնը՝ յայտագրելով թէ «Հայ—հռոմէականաց Սսէն ընդօրինակած ծիսարանն ինչ ինչ կրճատութիւններ և յաւելումներ կրած է հերետիկոսաց անունից և անոնց դէմ արձարծուած անախծեմներու չարքին մէջ»։— Բայց սակայն ձեր նամակին մէջ տեղ տեղ ատելագոյն հակասութեանց մէջ կ'ձգէք դուք զձեզ՝ իմ հերքմագիրս հերքելու փորձած միջոցներէդ։

Ա. կ'ըսէք թէ կ'տարակուսիմ Սսոյ մէջ գտնուած ծիսարանին հնութեան և փոփոխութիւն մը կրած չըլլալուն, որով մեկէ աւելի անկողմնակալ և արժանահաւատ գրիչներու հակառակը պնդած ըլլալնին կ'յիշէք, եթէ դուք կ'տարակուսիք Սսոյ ծիսարանին հնութեան և անփոփոխելիութեան, միթէ ես ալ իրաւունք չունի՞մ կասկածելու ձեր այդ մեկէ աւելի արժանահաւատ գրիչներու, որք Ձեզ նման Հայ—հռոմէականներ են, և որ չատ լաւ գիտեն սրբագրել, յաւելուլ կամ յապաւել, կրճատել կամ կարճատել մեր Սրբազան նախնեաց գրքերն ու գրուածները։

Սսոյ և Մայր Աթոռոյ ծիսարանները՝ հաւատոյ էական մասերու և դաւանութեանց մասին երբեք փոփոխութիւն մը կրած չեն. կրնայ ըլլալ որ Եպիսկոպոս մը և կամ Կաթողիկոս մը ուզած կամ փորձած ըլլայ, օտար ազդեցութեան մը տակ, բան մը յաւելուլ Հայ ծիսարանին մէջ, բայց Հայոց եկեղեցւոյն ամբողջութիւնը միչտ մերժելով մերժած է օտարամուտ նորութիւններն ու տարաբեր ձգտումները, նեղ ու ընդարձակ կեանքի մասին ունեցած իր ընդհանրական տեսութեան հակառակ ըլլալուն համար։ Ուրեմն եղրակացուցի որ կառքը գիշեր ատեն եկած էր, և հետեւապէս անհիմ բերած էր մարդասպանն ու իր դոն։

=Տրամաբանական կ'երեւայ, ըսի, բայց ինչպէս կրցաք չափել մարգասպանին հասակը։

—Աւասիկ.— Հարիւրին իննսուն, ներս անկարելի է ըսել թէ ինչ կ'իւսաւին անոր, այդ լուռ ու առանձին կնոջ։ Եթէ սրտիս զգայնութիւնը բացատրել չգանամ, ան քան պիտի արտայայտէին տեսակ մը արգահատանք, տեսակ մը գութ և չեմ գիտեր ինչ մը հանակրութեան, զոր չեմ կրնար բացատրել վերջապէս։ Ենթադրութիւնն վրայ պիտի հիմնուէին իմ հանզուստ ներս. արտաքին երեւոյթով չզային մ'ըլլար այն գուցէ. որովհետեւ չարժուածներուն մէջ հանդարտութիւն չկար բնաւ, չզային պրկումներու պէս բան մը իր ձեռքերուն չարժուէր, և այդ մարած աչքերն երբեմն այնպիսի խօսուն արտայայտութիւն մը, որոց մէջ բաղձանք մը կ'վառէր, անհամբերութիւն մը, անձկութիւն մը կար. եթէ խօսուն ու ծայրայեղօրէն զուարթ կին մ'ըլլար դիմացիս, բոլոր այդ չզաձգութեան պէս բաները, այդ աչքերուն ըսել ուզածները չուտ պիտի հասկնայի կարկա և չուտ պիտի բառնայինք. բայց ընդհակառակն՝ ասոր քալուածքը դանդաղ ու միօրինակ էր հակառակ իր ճկուն ու նուրբ մարմնոյն. միայն ձեռքերու չարժուածները և նայուածքը. անուռնդելի առեղծուած մը այդ կինն ամէն կերպով։

Իմ զգացածս սակայն իր մասին տեսակ մը արգահատանք ըլլար թերեւս. ու յանկարծ կ'գտատապարտի ինքզինքս, ո'վ կ'ըսէր ինծի թէ՝ այդ կինը գթածելու, արգահատուելու պէտք ուներ։ Ո՞րկէ և ինչէ՞ն կրնայի ենթադրել թէ՝ այդ կինը վշտ ու տառապանքի մշտավառ հրաբուխ մ'ուներ իր սրտին կեդրոնը. իր դէմքն ու հասակը գեղեցիկ ըսելուս ամէն մանրամասնութիւն ունէր, արդուզարդը ճաշակաւոր էր ու բաներկեցիկ սրինգով մը վայելուչ կերպասներով, իր տարիքուն նուրբ պեղունկն և արուեստքին նուրբ բաներեւութիւնը գրեթէ հնուէն կ'խօսէին ձեզի՝ պատկանած դասակարգին ազնուականութիւնը. և կ'զարմանայի միչտ անձիս դէմ. ինչո՞ւ միչտ արգահատանքով պիտի հանդիպէի ատոր մասին. թերեւս ու չատ հեռանաբար անկիա հարազատ ու հանգիստ տիկնոջ մը կեանքովը կ'ապրէր, թերեւս երիտասարդ ու իրեն պէս հանգրուանի մարտնչող մը և զաւակներ ունէր. ամէնուն համար նախանձելի ընտանեկան դրախտ մը սիրով ու արիւնակոփիւով հիւսուած, ծառաներ իրեն չուրջ, ու կեանքի ամէն առաւելութիւններ. ու ինծի կ'թուէր թէ տեսակ մը հիւանդութիւն եղած էր իմ մէջս այդ կնոջ մասին զգացած գութի զգացումս. ինչպէս չատ կիներու համար հիւանդութիւն կ'գտնայ երեւակայական գութեր ու արգահատանքներ տեղծել իրենց տան չուրջ ու կատուին համար, որ սակայն ամէն կերպով իրենց սիրուհիէն աւելի լաւ իրենամուած ու սիրուած են։

Ամէն անգամ որ եկեղեցի երթայի, անկիա իրեն յատուկ անկիւնը կեցած կ'ըլլար, ուշ կամ կանուխ. միչտ իր տեղը գրաւած էր. և այն տատիճան իւրացուցած էր այդ տեղն՝ որ անկէ կանուխ գացող ոչ ոք կ'նայարձակէր հոն կենալ, իր սեփականութիւնը դարձած էր ալ եկեղեցւոյ այդ անկիւնը—միչտ գոց գոյն հագուստներով կուգար հոն, և բնաւ իր նստիլը չէր նչմարած եկեղեցւոյ մէջ. եթէ արարողութիւնը մինչև իրիկուն ալ երկարէր միչտ պիտի կենար, արձանի մը չափ անչարժ և նոյնչափ անուշադիր շուրջը դարձածներուն, իբր թէ ոչ ոք, ոչինչ կ'տեսնէր, միայն եկեղեցւոյ խորանն և

ԿԱՆԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

ՊԱՏՐԱՆՔԸ

Մտքիս մէջ չեմ կրնար որոշել թէ ո՛ր ճանչցայ զինքն առաջին անգամ և ինչպէս կ'բարեւէինք իրարու. թերեւս եկեղեցիի ծանօթ մը, կամ մօտայի բարեկամուհի մը. բայց վերջապէս կ'ճանչնայինք գիրար. և առանց խօսած ու իրարու ձայն լսած ըլլալու, ծայրայեղ համակրութեան փայլ մը կը չողացներ իր մարած աչքերուն մէջ. և չեմ կրնար բացատրել թէ ինչպէս օր մը այդ նայուածքները բարեւի փոխուեցան, և զիրար կ'բարեւէինք գլխու թեթեւ չարժուածով մը։ Մեր չրթունքները գրեթէ չէին չարժեր. և ոչ իսկ մեր գիմագիծները ժպիտ մը կ'փոխանակէին. պարզապէս աչքերու խօսակցութիւն մը մերինը, որ չատ բան ըսել կ'ուզէր, անոր աչքերը՝ զիս տեսած ըլլալու բերկրանք մը, և իմինս՝ ընդունելու չափ յառաջ գացած եմ, բայց նորէն ետ կը դառնամ, որովհետեւ ինծի կ'թուի թէ ինչ որ կ'ուզեմ ըսել՝ ոչ ոք պիտի հաւատայ. ինչ որ քիչ առաջ թուեցիք ուզէ։

—Անկարելի է սխալիլ, պատասխանեց։ Առաջին քանը զոր դիտեցի հոն գացած առենս, կրկին հետքն էր կառքի մը անիւներուն, որ վանդակորին քառ. մ'է որ վրիժառութիւն կ'նշանակէ։ Հետեւապէս, Օր. Ութչէ անուն մէկը փնտռելու համար ժամանակ մի՛ կորսնցնէք։

Պարթեւի այս նեղն արձակելէ ետքն էր որ Շէրլօք Հօլմս վերջնապէս դուրս ելաւ, մինչ երկու ոտիներն անոր ետեւէն կ'նայէին բերանացած, թէ ինչպէս հասկցեր է այսքան բան մէկէն։

ԳԼՈՒԽ Դ.

ՁՕՆ ՌԱՆՆԻ ՏՈՒԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ժամը մէկ կ'զարնէր երբ Լօրիսդըն պարտէզի թիւ 3 տունէն մեկնեցանք։ Շէրլօք Հօլմս ամէնէն մօտ հեռագրատունը մտաւ և սկսաւ երկար հեռագիր մը խմբագրել։ Ցետոյ, կառք մը կանչելով, հրամայ տուաւ կառապանին Էջմիածնի ճամբան ուղղուիլ։ Ամէնէն աղէկն է տեղեկութիւնն իր աղբիւրէն առնել, դիտել տուաւ Հօլմս։ Այս գործին վրայ իմ նայեցան թերահաւատ ժպիտով մը։— եթէ այս մարդն սպանուած է, կրնաք ըսել թէ ինչ կերպով, հարցուց առաջինը։

=Թոյնով, պատասխանեց Շէրլօք չոր կերպով, և երթալու ձև ըրաւ։ Բառ մ'եւս, Էյ'սդրէա, աւելցուց դուռնէն դուրս եղնելու պահուն ետին դառնալով, Իպչ Թերմանէրէն բառ մ'է որ վրիժառութիւն կ'նշանակէ։ Հետեւապէս, Օր. Իւոչէ անուն մէկը փնտռելու համար ժամանակ մի՛ կորսնցնէք։

Պարթեւի այս նեղն արձակելէ ետքն էր որ Շէրլօք Հօլմս վերջնապէս դուրս ելաւ, մինչ երկու ոտիներն անոր ետեւէն կ'նայէին բերանացած, թէ ինչպէս հասկցեր է այսքան բան մէկէն։

ԳԼՈՒԽ Դ.

ՁՕՆ ՌԱՆՆԻ ՏՈՒԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ժամը մէկ կ'զարնէր երբ Լօրիսդըն պարտէզի թիւ 3 տունէն մեկնեցանք։ Շէրլօք Հօլմս ամէնէն մօտ հեռագրատունը մտաւ և սկսաւ երկար հեռագիր մը խմբագրել։ Ցետոյ, կառք մը կանչելով, հրամայ տուաւ կառապանին Էջմիածնի ճամբան ուղղուիլ։ Ամէնէն աղէկն է տեղեկութիւնն իր աղբիւրէն առնել, դիտել տուաւ Հօլմս։ Այս գործին վրայ իմ

ՇԷՐԼՕՔ ՀՕԼՄՍ ԵՒ ԻՐ ԳԻՒՏԵՐԸ (12)

ԳԼՈՒԽ Գ.

ԼՕՐԻՍԴԸՆ ՊԱՐՏԷԶԻՆ ԴԷՊՔԸ

Շէրլօք Հօլմս այնքան զբաղած էր այս գործով որ կարծես բոլորովին մոռացած էր մեր ներկայութիւնը։

Կ'մոլար, բացագանչութիւններ, հծծիւններ, սուլուլիներ կամ խրախոյսի և յուսոյ զսպուած ձիչեր արձակելով անընդհատ։ Այս հետազօտութիւնք քան վայրկենէ աւելի տեւեցին։ Հօլմս մերթ ամենաժեծ խնամքով կ'նշափէր հեռաւորութիւնն երկու հետքերու որք մեր աչքին անտեսանելի էին, և մերթ բոլորովին անհակնկալի եղանակով մը պատը կ'նշափէր ձեռքի մէդրովը։ Մինչդեռ մը, տասնակամածին վրայէն հաւաքեց քիչ մը մոխրագոյն փոշի զոր պահարանի մը մէջ դրաւ։ Ի վերջոյ, ոսկեհակով քննեց պատին վրայի բառը, խղճամիտ ուշադրութեամբ հետեւելով տառերուն չրջանակին։ Աւիկա ընելէ ետքը, անշուշտ իր գործն աւարտած համարելով, մէդրն ու ոսկեհակը գրպանը դրաւ։—կ'ըսեն թէ տաղանդաւոր մարդ է ան որ գիտէ իր անձը նուիրել առանց հաչիւ ընելու, դիտել տուաւ Հօլմս։ Այս գործին վրայ իմ

=Զարմանալի էք, Հօ'լմս, ըսի։ կ'յուսաք թէ պիտի հաւատա՞մ որ կրցաք ստուգապէս հաստատել ինչ որ քիչ առաջ թուեցիք ուզէ։

—Անկարելի է սխալիլ, պատասխանեց։ Առաջին քանը զոր դիտեցի հոն գացած առենս, կրկին հետքն էր կառքի մը անիւներուն, որ վանդակորին քառ. մ'է որ վրիժառութիւն կ'նշանակէ։ Հետեւապէս, Օր. Իւոչէ անուն մէկը փնտռելու համար ժամանակ մի՛ կորսնցնէք։

Պարթեւի այս նեղն արձակելէ ետքն էր որ Շէրլօք Հօլմս վերջնապէս դուրս ելաւ, մինչ երկու ոտիներն անոր ետեւէն կ'նայէին բերանացած, թէ ինչպէս հասկցեր է այսքան բան մէկէն։

ԳԼՈՒԽ Դ.

ՁՕՆ ՌԱՆՆԻ ՏՈՒԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ժամը մէկ կ'զարնէր երբ Լօրիսդըն պարտէզի թիւ 3 տունէն մեկնեցանք։ Շէրլօք Հօլմս ամէնէն մօտ հեռագրատունը մտաւ և սկսաւ երկար հեռագիր մը խմբագրել։ Ցետոյ, կառք մը կանչելով, հրամայ տուաւ կառապանին Էջմիածնի ճամբան ուղղուիլ։ Ամէնէն աղէկն է տեղեկութիւնն իր աղբիւրէն առնել, դիտել տուաւ Հօլմս։ Այս գործին վրայ իմ

ՍՍՐՐ Ա. ԲՕՆՐՆ—ՏՕՅԼԻ
Թրգմ. Ծ. ԵՒՐԱԿԱՑԻ (Շար.)

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

ամօրէն անուանուեցաւ դեր—ամօրէն Պէհճէդ պէյ, հանգուցեալ Խնդիր էֆ. Թիւրքճեանի տեղ։

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԻԶՄԻՐԻ ՄԷՋ.— Մօնիթէօռ կ'ծանուցանէ թէ անցեալ Դշ. օր Իզմիրի մէջ, Մագոսա անուն Հայ մը, Կ. Պոլսեցի, 32 տարեկան, փողոցին մէջ յարձակում կրեր է անծանօթի մը կողմէ որ րիվոլվէրի չորս հարուած արձակեր է անոր վրայ։ Մագոսա երեք գնտակ ընդուներ է փորին, զիստին և ողնայարին։ Իր վիճակը յուսահատական է։

ԾՆՆԴԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵԿԱՌՔԻ ՄԷՋ.—Երէկ առաւօտ Վիեննայէ Սիրքէճի հասնող պայմանագրական կառախումբին ուղեւորներէն կին մը ճամբան վակոնին մէջ ծննդաբերութիւն ունեցեր է։ Այս կ'ն Զաւիցէրլայէ կուգար իր երկու զաւակներուն հետ, և 8 ամսուան յղի էր։ Կառախումբն հազիւ Ֆիլիպէէ մեկնած էր, Տիկինը անհանգստութիւն մը կ'զգայ, զոր ի սկզբան բնական կ'գտնէ, սակայն քիչ վերջն երկունքի ցաւերը կ'սկսին։ Բայց յուսալով որ կրնայ ժամանակին Պոլիս հասնիլ, մէկուն բան մը չըսեր։ Կառախումբին Էտիրնէէ մեկնելէ վերջ, իր վիճակին ծանրութիւնն զգալով, իրողութիւնը կ'իմացնէ մահճաւոր վակոններու Քօնտրօլէօրին. սա ալ կառախումբի պետին կ'իմացնէ։ Երբ կառախումբը Գուլէլի—Պուրկազ կ'հասնի, ալ տարակոյս չի մնար թէ վակոնին մէջ մանկան մը ծնունդը տեղի պիտի ունենայ։ Կառախումբին պաշտօնեաները կ'շուարին այս անակնկալին առջև։ Դժբախտաբար ճամբորդներուն մէջ չէր գտնուեր ո՛չ բժիշկ մը, ո՛չ ալ մանկաբարձ մը։ Կառախմբին մէջ գտնուող միւս կիներուն կ'առաջարկուի որ օգնեն իրենց ուղեկցին, բայց ոչ մին կ'ուզէ պատասխանատուութիւն ստանձնել։ Ճամբորդներուն մէջ ֆրանսացի քահանայ մը կ'գտնուէր, որ յաջողեր է կիներէն մին համոզել և ծննդական կնոջ վակոնը զրկել։ Սակայն մանկաբարձի դերը կ'վիճակի մահճաւոր վակոններու Քօնտրօլէօր Մ. Վէնսան տ'Անտրիայի։ Կառախումբը Գուլէլի—Պուրկազի և Ուզուն—Քէօբրիւի միջև 40 քիլոմէդր արագութեամբ կ'ընթանայ, և ուղեւորք սրտայուզութեամբ սառնուած, վախճանին կ'սպասէին։ Եւ ահա կ'լսուին նորածին մանկան մը աղաղակները, որք կ'աւետեն թէ Քօնտրօլէօրն իր դերն յաջողապէս ի գլուխ հանած էր։ Աննկարագրելի է բոլոր ճամբորդներուն զգացած ցնծութիւնը, մինչ Քօնտրօլէօրը գոզչ յաւերով կ'լուար մանուկը։ Երբ կառախումբը Սիրքէճիի կայարանը կ'հասնի, Կայսերական Բժշկական վարժարանի Ա. մանկաբարձուհի Տիկին Թօրասի, որ կայարանապետին հրամանաւ կ'սպասէր, ծննդական կինը մօտակայ պանդոկ մը կ'առաջնորդէ և հոն հարկ եղած դարմանները կ'ընէ։

ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՄԵԾԱՐԱՆՔ.—Շադըլ Թէքքէին Շէյխ Զաֆէր էֆ. որ ժամանակէ մ'իվեր հիւանդ էր, բոլորովին ապաքինած ըլլալով, երէկ Կայսերական Պալատ գնաց, իր երախտագիտութիւնն յայտնելու ա'ն հոգածութեան համար զոր Վսհ. Սուլթանը ցոյց տուած էր քանիցս Իր Կայսերական բարիները հաղորդելով Սենեկապետ Րիզա պէյի միջոցաւ։ Շէյխն այս առթիւ արժանացաւ Կայսերական մեծարանաց։

ԲԺԻՇԿՆԵՐՆ ՈՒ ԴԵՂԱԳՈՐԾՆԵՐԸ.—Ինչպէս յայտնի է, բժիշկները, Կայսերական Իրատէի մը համաձայն, Բէժբէ-Բէ-ի տուրք վճարելէ ազատ են։ Դեղագործներն ալ պիտի կրնա՞ն օգտուիլ Կայսերական Իրատէէն։ Այս հարցման ի պատասխան, Քաղաքային բժշկական ժողովը ծանոյց թէ դեղագործները Բէժբէ-Բէ-ի տուրք վճարելու պարտաւոր են, ինչպէս նաև ա'ն բժիշկները, որք ի չգոյէ դեղագործի, տեղ տեղ կ'պարտաւորուին իրենց հաշուոյն դեղարան բանեցնել, բայց մի միայն դեղագործութեան համար Բէժբէ-Բէ- պիտի վճարեն։

ՎԱՇԽԱՌՈՒԹԻՒՆ. — Իզմիրի «Արշալոյս» լրագիրը կ'ծանուցանէ թէ Մէնէմէնի Կայմագամին իմանալով որ 3 Ցոյն և 2 Թուրք վաշխառուներ, Մէնէմէնի մէջ բոյն դրած, կարօտ երկրագործները կ'կեղեքեն մէկ ամսէն մինչև 3 ամիս վճարելու պայմանաւ հարիւրին հարիւր և ալ աւելի ծանր տոկոսով դրամ փոխ տալով, և ապա փոխառուներուն բերքերն աժան աժան ձեռք անցընելով, անմիջապէս քննութիւն կ'բանայ և իրողութիւնը կ'հաստատէ։ Ասոր վրայ գիւղերուն Մուխթարներն հրաւիրելով, կ'ազդարարէ որ իրենց գիւղերուն մէջ վաշխառուներէ դրամ փոխ առնող գիւղացիք, պայմանաժամուն, 9 % օրինական տոկոսի հաշուով միայն պէտք է վճարեն իրենց պարտքերը։

ԿԻՒՄԻՒԼՃԻՆԷԻ Կառավարական Սնտուկին հաշիւներն յանկարծ քննուելով, 43,541 ղրշ.ի բաց մը երևան հաներ է։ Արկղապահն անմիջապէս պաշտօնէ դադրեր է։ Քննութիւնք կ'շարունակուին։

ԱԾՈՒԽ.—Հանքաց, անտառաց և երկրագործական Նախարարութիւնն հրաման ղրկեց Էտիրնէի Նահանգին անտառներու քննիչին, որ փոյթ տանի մեծաքանակ ածուխ պատրաստել տալու, Պոլիս ղրկուելու համար։ Ածխագործները քաջալերելու մտօք, պայմանադրեալ քանակութենէն աւելի պատրաստուած ածուխներուն համար, ոչ թէ 15 % յաւելուածին, այլ 25 % յաւելուածին վրայ կրկնապատիկ անտառի տուրք պիտի առնուի։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.— Անցեալ Կիր. օր Ռուշդի մէջ երկրաշարժի երկու ցնցումներ զգացուած են։

—Անցեալ Եշ. առաւօտ Սամսոնի մէջ երկրաշարժի բուռն ցնցում մը զգացուած է։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ. — Թեսալիայէ կ'գրեն թէ վերջերս Թղթատարին վրայ յարձակող աւազակախումբին անդամներէն երեքը ձերբակալուած են Քալամպագայի կողմը, որոց վրայէն գտնուած են քանի մը հարիւր ոսկի և թղթատարական դրոշմներ։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Ցունաց Պատրիարքարանի եկամտական գործոց կարգադրման համար, ժամանակէ մ'ի վեր պատրաստուող կանոնագրութիւնն աւարտած ըլլալով, Սինոդը վաւերացուցեր է զայն։

ՉՈՐՍ ՀՈԳԻ ԱՅՐԱԾ.—Անցեալ Դշ. օր, Ալճէրիի մէջ հրդեհ ծագելով, տուն մը այրեր է։ Տանտիրուհին, մեծ աղջիկը և երկու տղաքները զոհ գացեր են բոցերուն։ Հրդեհէն մէկ օր վերջը, տեղի պիտի ունենար բոցերուն զոհ գացող աղջկան հարսնիքը։

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻՑ վարժարանին տարեկան քննութիւնք աւարտած ըլլալով, դասախօսութիւնք դադրեցան։ Երկու ամիս վերջը, վարժարանին ուսանողներուն ձեռագործներն ի տես պիտի դրուին վարժարանին մեծ դահլիճին մէջ։ Այս տարի ճարտարապետական ճիւղէն 9 շրջանաւարտք վ'կայական պիտի ստանան, որոնցմէ մին Հայ, Երուանդ Սինէմեան, 3ը Թուրք, 3ն Ցոյն, 1ն Հայ—հռոմէական, Անթուան Հարունեան, և 1ն Իտալացի։

ՈՃԻՐ.— Կառապան Օսման երէկ իրիկուն ժամ 11½ին միջոցները, Ղալաթիա, Գարա—Օղլան փողոց, Վասիլի գինետան մէջ կռիւ յարուցանելով, գինետան աշխատաւորներէն Անէօթին պորտէն ծանրապէս վիրաւորեց ածելիով։ Կռուի պահուն արձակուած ատրճաններէն մէկ քանին Օսմանի գըլխուն հանդիպելով, վիրաւորեցին զայն։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆՔ. — Իզմիրէ Ցլս. 1 թուով կ'գրեն թէ մէկ շաբթուան մէջ երեք հոգի անձնասպան եղած են։ Ասոնցմէ մին է Ժերէմի Սպարթալի անուն մարդ մը, որ ինքզինք հորը նետեր է, երկրորդն է գիւղացի մը որ ինքզինք կախեր է, և երրորդն է Քսէնոֆոն անուն յոյն մը որ մկրատը կոկորդը խոթելով անձնասպան եղեր է։

—Գինով մը փողոցին մէջ մավաճառի աշկերտ մը րիվոլվէրով զարկեր սպաններ է և փոքրիկ աղջիկ մ'ալ վիրաւորեր է։

ՔՐՈՆԻԿ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Ս. Պատրիարք Հայրն ստամոքսի տկարութենէն բոլորովին աղէկցած ըլլալով, բժշկաց խորհրդով երէկ առաւօտ կառքով պտոյտ մ'ըրաւ մինչև Բեազատհանէ, Ճէնտէրէ Պօղազ եւ Մասլագ։ Այսօր Պատրիարքարան գնաց, բայց իր առողջութեան համեմատ շաբաթ գիշերը Պատրիարքարան պիտի չանցընէ, այլ Բերա իր տունը պիտի դառնայ, և վաղն առտու պիտի գտնուի Փերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին, ուր պիտի քարոզէ։ Բշ. կառքով Սկիւտար պիտի անցնի, Պէրպէրեան Վարժարանի յաւելուածական նոր շէնքերուն կառուցումն աչքէ պիտի անցընէ, և պիտի նախագահէ այս տարուան Պէրպէրեան շրջանաւարտներուն վկայականներու բաշխումին։

—Ակնէն կ'գրեն մեզ թէ բարեջան Տ. Գէորգ Վ. Ասլանեան կ'աշխատի Երեւման Վանքին նորոգութեան, և Ակնայ դպրոցին համար անշարժ կալուած մը գնելու Կ. Պոլսոյ մէջ, որով կ'յուսայ քիչ շատ ապահով վիճակի մը մէջ դնել այս դպրոցը։ Երեւման Վանքին նորոգումն ալ պիտի նպաստէ նոյն կողմերուն բարոյական և մտաւոր շինութեան։ Ակնայ հոգեւոր հովիւն այս պահուս կը դիմէ հեռաբնակ Ակնեցիներու, իրենց ծննդավայրին այս հոգեւոր ու դպրոցական պէտքն հոգալու։ Անձնապէս ճանչնալով Ասլանեան Վարդապետը, վստահաբար կ'ըսենք թէ Ակնեցիք աւելի վստահելի ձեռքերու պիտի չկրնային յանձնել իրենց նպաստը, Ակնայ սոյն կարեւոր շինութիւններուն ու նորոգութիւններուն համար։ Գիտենք որ Նպաստից Սնտուկն այլ եւս ի վիճակի չէ այսպիսի ծախքեր ընելու, բայց պանդուխտ Ակնեցիներուն սիրտը Պատրիարքարանի յիշեալ Սնտուկէն աւելի հարուստ պէտք է ըլլայ, մանաւանդ գիտնալով որ, երկար ատեն փնտռելէ ետքը, վերջապէս խղճամիտ և բարեջան հոգեւոր հովիւ մը գտած են իրենց ծննդավայրին համար։

—Երէկ Ս. Պատրիարք Հօր հետ տեսակցութիւն մ'ունեցաւ Պիլէճիկի Առաջնորդ Կէօմիւշքեան Տ. Մովսէս Եպիսկոպոսը, որ մինչև 8-10 օր ճամբայ պիտի ելնէ դէպ Ատանա։

— Մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպանատան խորհրդական Մ. Պաթոդ շնորհակալութեան քարդ ղրկած է Ս. Պատրիարք Հօր, ֆրանսական տօնին առթիւ Ն. Սրբազնութեան ըրած շնորհաւորութեանց համար։

—Սանասարեան վարժարանին տարեկան քննութիւնք տեղի ունեցեր են Յունիս 24էն 26։ Այս տարի 13 ընթացաւարտներ կան, որոց երեքն արհեստական ճիւղէն։ Մին Պոլսեցի է, միւսները զանազան գաւառներէն։ Մեր Թղթակիցը կ'գրէ թէ Սանասարեանի աշակերտներն առ հասարակ աղէկ էին ուսողութեան մէջ, և այս տարի նախորդ տարիներէն աւելի աղէկ երեւցեր են գերմաներէնի մէջ։ Բայց ուսմանց միւս ճիւղերուն մէջ ընդհանուր միջակութիւն է։— Աւասիկ ընթացաւարտներուն անուանքը. Պարոնայք Մանուէլ Տէտէեան Եօզղատցի, որ Սանասարեանի այս տարուան ամէնէն յաջող ընթացաւարտն է, Ռուբէն Ղազիկեան Աբարկիրցի, Հմայեակ Ճիզմէճեան Երզնկացի, Արամ Ցակոբեան Պոլսեցի, Արշակ Ցակոբեան Մշեցի, Ցովհաննէս Տէրունի Տիարպէքիրցի, Սարգիս Սղերդցեան Բաղէշցի, Արամ Շիշէեան Կարնեցի, Միսաք Սարը Մելքոնեան Եւդոկիացի, Վահան Տ. Ազարեան Կարնեցի։ Արհեստական բաժինէն՝ Արամ Մուշեղեան Կարնեցի, կահագործութեան ճիւղէն, Ցովհան Ցովհաննեան Աբարկիրցի, կօշկարար (չիլինկիր), Առաքել Թերզեան, նմանապէս։ Ուրիշ երկու ընթացաւարտներ ալ պէտք է վերաքննութեան ենթարկուին՝ վկայական ստանալու համար։— Մեր Թղթակիցն յատկապէս դիտողութիւն կ'ընէ օտարներէնի համար, որ, կ'ըսէ, այսքան ծախքով աւելի արդիւնաւորապէս կրնար դաս տրուիլ, բայց դասատուն աւելի ինքզինք մեծախօսութեան տուած է լրագրական հրապարակի վրայ, քան աշխատութեան՝ Վարժարանին մէջ։

—Սանասարեան Վարժ.ի վերջին քննութեանց ներկայ գտնուած են՝ Կուսակալ պէյին երկու որդիքն իրենց Ֆրանսացի ուսուցիչով միասին, Կուսակալին անձնական քարտուղարը, Պետական Միլքիէ Վարժարանին տեսուչն և Իտատիյէ Վարժարանին ուսուցիչներէն մին, նաև Հայ բողոքականաց քարոզիչը՝ Խարբերդի Եփրատ Քոլէճի շրջանաւարտ Պ. Արփիար Վարդանեան։ Նախագահած է Տ. Զաւէն Ծ. Վ. իր շուրջն ունենալով Տ. Եմմանուէլ և Տ. Մեհրուժան Վարդապետները, և միւս Հայ դպրոցներու տնօրէնները։ Տնողք ոմանք եւս հետեւած են քննութեանց։ Սանասարեանք Սրտաձօր իրենց ամարանոցը մեկնած են քաղաքէն։

—Տքդ. Մոնձէրի նամակ մը գրելով Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան, կը յայտնէ թէ իր պաշտօնի սկսած ատեն, Հայոց Հիւանդանոցին մէջ 48 կին խելագարներ կային, հիմակ անոնց թիւն 117ի բարձրացած ըլլալով, տեղը շատ նեղ և վտանգաւոր կուգայ։ Ուստի դարման կ'խնդրէ։

—Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն յանձնաժողով մը կազմած է՝ Հաստատութեան կալուածներուն օրինական գիրքն ու վիճակը քննելու, ստուգելու, և ապահովութեան միջոցները ցոյց տալու համար։ Անդամներն են Սեպուհ էֆ. Բլատեան, Նշան էֆ. Ղուկասեան և Գրիգոր էֆ. Գառնակերեան, որք արդէն մի քանի նիստ ըրած են։

—Եսիրգուլէի դաշտէն մինչև մեր Հիւանդանոցը ճամբան ձմեռը շատ ցեխոտ կ'ըլլայ, և երթեւեկը կ'դժուարանայ։ Ցունաց Հիւանդանոցին Հոգաբարձութեան հետ բանակցութեամբ, երկու կողմէն մէկ մէկ Հոգաբարձու և մէկ մէկ ճարտարապետ քննեցին և ծախքին հաշիւն հանեցին։ Մինչև Ցունաց Ոլբանոցը ծախքը կէս առ կէս պիտի ընեն, անկէ անդին մեր Հիւանդանոցին Հոգաբարձութիւնն իր ծախքով պիտի շինէ։

— Ամերիկայի Առաջնորդ Տ. Ցովսէփ եպսկ. Սարաճեան իր Վիճակին եկեղեցիներու հոգաբարձութիւններն հրաւիրած է որ իր նախագահութեան ներքև գումարուելով, եկեղեցիներու մատակարարութեան համար իր պատրաստած ծրագիրը նկատողութեան առնեն և վաւերացնեն։ Ամերիկա բնակող ազգայինք փափաք յայտնած են որ իրենց զաւակներուն հայերէն ուսուցանելու համար կարգադրութիւն մ'ըլլայ։

—Ս. Պատրիարք Հայրը քաջալերական գիր մը ղրկեց Քէօթահիայի Առաջնորդ Տ. Մկրտիչ Վրդ.ի, որ, ինչպէս յայտնի է, մեծ ջանքերով յաջողած է Էսկիշէհիրի եկեղեցին կառուցանել, որ մօտ է արդէն աւարտելու։

— Գեր. Տ. Գէորգ եպսկ. Երէցեան վաղը պիտի պատարագէ Մաքրիգիւղի Ս. Աստուածածին եկեղեցւոյն մէջ։

— Էյուպի Ս. Աստուածածնայ եկեղեցւոյն տօնախմբութեան առթիւ, Պալաթի քարոզիչ Տ. Վահրիճ Ծ. Վ. վաղը պիտի պատարագէ նոյն եկեղեցւոյն մէջ։

Այրի Տիկին Ազնիւ Թիւրքճեան և համայն պարագայք պատիւ ունին իրենց խորին շնորհակալութիւնը յայտնել ամէն անոնց որք բարեհաճեցան ներկայ գտնուիլ ԽՆԴԻՐ ԷՖ. ԹԻՒՐՔՃԵԱՆԻ յուղարկաւորութեան հանդէսին և այս առթիւ իրենց ցաւակցութիւնն յայտնեցին։

ԱԶԳ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ.— Վարժարանիս աշակերտք պարտին ներկայ ըլլալ երկուշաբթի, Ցուլիս 8, ի ժամ 6 (Ը. Թ.), դպրոցին մէջ, ուր վկայականաց և մրցանակաց բաշխման արարողութիւնը տեղի պիտի ունենայ ընդ նախագահութեամբ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր։

Հիմնադիր—Տնօրէն
Ռ. Պէրպէրեան

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ԼԵՒՈՆ ԷՖ. ԹԻՐԻՇՃԵԱՆ (Բուժէլ Հէջ.) – Ձեզ համար աւանդ մը կայ լրագրոյս տպարանը։

ԱՑՍՕՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳՐԵՐ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

ԹԱԳԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ

ԼՈՆՏՈՆ, Ցուլիս 18. (Պաշտօնական)—Էտուարտ Թագաւորին Թագադրութիւնը տեղի պիտի ունենայ Օգս. 9ին (Ն. Տ.)։

ԼՈՆՏՈՆ, Ցուլիս 18.—Այս առաւօտեան տեղեկագիրը կ'հաստատէ թէ Թագաւորին առողջութիւնը կ'շարունակէ գոհացուցիչ յառաջդիմութիւններ ընել։ Օդափոխութիւնն ամէն կերպով կ'նպաստէ Թագաւորին։ Ն. Վեհափառութիւն հանգիստ կ'քնանայ։ Հիմա կարող է ցերեկուան մեծ մասն անցընել անկողնակի մը վրայ որ զբօսանաւուն բաց կամրջակին վրայ զետեղուած է։ Մինչև Բշ. առաւօտ բըժշկական տեղեկագիր պիտի չհրատարակուի։

ՓԱՐԻԶ, Ցուլիս 18.—Նախարարաց Խորհրդոյ մէջ որ այսօր տեղի ունեցաւ Էլիզէի պալատը, Վարչապետ Մ. Քօմպ յայտարարեց թէ չարտօնուած կրօնական միաբանութիւններու գոցելու համար ձեռք առնուած անօրինութիւնք նշանակելի դէպքերու առիթ տուած չեն։

ԷՅՏՔԻՒՆԷՆ, Ցուլիս 18.—Իտալիոյ Վիքթոր Էմմանուէլ Թագաւորը կէս օրէ առաջ Վիրպալէն ժամանեց։ Կառախումբը կայարանին մէջ կէս ժամ սպասելէ վերջ ճամբայ ելաւ, առանց կենալու Էյտքիւնէնի կայարանը։

ՆԱՍԻՕՆԱԼԻ ԵՒ ՖՈՒՌՆԻԷԻ

ՓԱՐԻԶ, Ցլս. 18.—Փարիզի օսմ. դեսպան Մինիր պէյ այս առաւօտ Պրիւսէլ մեկնեցաւ, ուր քանի մ'օր պիտի մնայ օսմ. դեսպանատան գործերուն համար։

ԼՈՆՏՈՆ.—Զանզիպարի Էմիր Համուտ պին Մուհամմէտ այս առաւօտ մեռաւ։ Ծնած էր 1853ին, եւ 1896 Օգոստ. 27 ին յաջորդած էր Էմիրութեան։

—Էտուարտ Թագաւորին առողջութեան լուրերն յոյժ գոհացուցիչ են։ Ուժերը շատ շուտ կ'վերադառնան։

—Կ'ըսուի թէ Լորտ Քիչնէր Հնդկաստանի բանակին ընդհ. հրամանատարութիւնը ստանձնելէ առաջ, Եգիպտոս պիտի երթայ, ռազմական վերաբերեալ շինութիւններն աչքէ անցընելու համար։ Խարթում ալ պիտի այցելէ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կ'ըսուի թէ Վիլհէլմ կայսր այցելութիւն պիտի տայ Էտուարտ Թագաւորին, Օգոստոսի սկիզբը։

ԼԻԶՊՈՆ.— Տօքդ. Լէյտս այսօր Լիզպօն հասաւ, ուսկից շոգենաւ պիտի նստի Թրանսվալ երթալու համար։

ՄԱՏՐԻՏ.—Ելմտական նախարարն այսօր ստորագրեց Սպանիական Պանքային և Պետական Գանձուն միջև պայմանագիրը։

ՓԱՐԻԶ.— Ոչ–արտօնեալ Միաբանական դպրոցներուն փակումը կ'շարունակուի։ Քանի մը կղերաւէր քաղաքապետներ կ'նախընտրեն հրաժարիլ քան գործադրել դպրոցներու փակումը տրամադրող օրէնքը։ Փարիզի արքեպիսկոպոսը շրջաբերականով մը խորհուրդ կուտայ հպատակիլ օրէնքին, որպէս զի կարելի ըլլայ օրինաւոր միջոցներով վերաբանալ դպրոցները։

—Նախկին վարչապետ Պ. Մելին, ընտանեկան վիշտերու հետեւանօք, հրապարակագրական ասպարէզէն հրաժարելով, թողուց «Լը Ռէփիւպլիք» թերթին տնօրէնութիւնը։ Երեսփ. Ժողովին մէջ ալ ազգայնականներու պետ պիտի չըլլայ այլեւս։

—Այս գիշեր Սէն-Սիրի զինուորական վարժարանին մէջ խորտակեց մը փորձուած պահուն, անզգուշութեան հետեւանօք ուսանող մը մեռաւ, եւ ուրիշ մը վիրաւորուեցաւ։

ԲԱՂԴԱՏԱԿԱՆ ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՔՐՈՆՇՏԱՏ, 16 Ցլս.—Այսօր կէսօրէ առաջ Ալեքսանտրա կայսերական զբօսանաւը Նիքոլա կայսր և Էմմանուէլ Թագաւորին հետ հասաւ Բեզէրհօվէն։ Փոքր Նաւահանգստին մէջ խարսխած էր իտալական Քարլօ Ալպէրթօ զրահաւորը։ Ալեքսանտրա իր մեծ կայմին վրայ պարզած էր կայսերական դրօշին հետ իտալական արքայական դրօշը։ Քարլօ Ալպէրթօ ինչպէս նաև ռուսական չորս զրահաւոր եւ քսան թորփիլակիրներ հանդիսական դրօշներով զարդարուած և իրենց մեծ կայմին վրայ պարզած ըլլալով իտալական դրօշը, 31 թնդանօթով ողջունեցին կայսերական դրօշն և 21 թնդանօթով ալ՝ արքայական դրօշը։ Իտալական նաւուն զինուորական նուագածուները ռուսական ազգային երգն ածեցին, և ռուս զինուոր—նուագածուներն ալ՝ իտալականը։ Ամէն նաւերուն մէջ գտնուած նաւազներն երիցս կեցցէ գոչեցին։ Իտալիոյ Թագաւորն իր հետեւորդներով Ալեքսանդրայէն մակոյկ մը հեծնելով, որ արքայական դրօշը պարզած էր, Քարլօ Ալպէրթօն անցաւ։ Էմմանուէլ Թագաւորը, առանց պատուանշանի, իտալական զօրավարի համազգեստ կ'կրէր։ Երբ Թագաւորը Քարլօ Ալպէրթօն անցաւ, արքայական դրօշը բարձրացաւ, և նաւազք երիցս «կեցցէ Արքայ» գոչեցին։ Այս միջոցին Նիքոլա կայսրը, իտալական ծովակալի համազգեստով, շոգենաւակով մը Քարլօ Ալպէրթոյին մօտեցաւ և Թագաւորին հրաւիրմամբ արքայական դրօշը վար առնուելով, կայսերականը պարզուեցաւ։ Էմմանուէլ Թագաւորը սանդուխէն ողջունեց կայսրը, որուն կ'հետեւէին մեծ—դուքսերն և ուրիշներ, և 31 թնդանօթ արձակուեցան նաւէն։ Նիքոլա կայսրն յառաջացաւ և սրտագինս ողջունեց Իտալիոյ դեսպան Մօռա կոմսը, զինուորական կցորդն և Մարքոնին, հարկիչը։ Նիքոլա կայսր և Էմմանուէլ Թագաւորը նաւուն ետեւի բարձրաւանդակը նստեցան իրենց հետ ունենալով Ալեքսիս և Բէզէր Նիքոլայէվիչ մեծ դուքսերը, Տօլկօրուքի իշխանն եւ իտալական դեսպանն և երկու կողմին հետեւորդները. հոն Մարքօնիի գործիք մը կար, ուրիշ հատ մ'ալ յառաջակայմին վրայ։ «Կեցցէ Ռուսիոյ Կայսրը, կեցցէ Իտալիոյ Թագաւորը», փոքրիկ անթել հեռագիր մը Նոցին Վեհափառութեանց անցքին առջև յառաջակողմէն իրենց գտնուած տեղւոյն գործիքին հաղորդուեցաւ ֆրանսերէն։ Նիքոլա կայսրն իր բարձր գոհութիւնն յայտնեց Մարքօնիի, որ կայսեր ներկայացուց առջի օր Անգլիոյ ծայրը Բէֆ Լիզարտէն հասած հեռագիր մը որ S. V. E. տառերն և ուրիշ նշաններ կ'կրէր։ Ապա կայսրն ու Թագաւորն և մեծ—դուքսերը ծովակալին սրահը գացին ուր շամբանեա տրուեցաւ։ Նիքօլա կայսրը բաժակ պարպեց յանուն ծովակալին, իտալեան զրահանաւուն և իտալեան ամբողջ նաւատորմին։ Իբր մէկ ժամ հոն մնալէն ետքը, Նոցին Վեհափառութիւնք, իրենց հետեւորդներուն հետ Քարլօ Ալպէրթոյէն մեկնելով, ռուսական շոգեմակոյկով մը որ երկու Վեհապետաց դրօշները պարզած էր, հասան ռուսական «Բեւեռական Աստղ» զբօսանաւը, իտալական զրահաւորէն արձակուած թնդանօթներու մէջ տեղ։ Նիքօլա Կայսրն և Թագաւորը Նաւահանգստին մէջ գտնուող ամէն նաւերէն և Քրոնշտատի բերդերէն արձակուած թնդանօթներուն տակէն Ալէքսանտրա ռուսական նաւէն հեծնելով Բեզէրհօվ վերադարձան։ Դրօշներու նշաններով Ռուսիոյ կայսրն իտալական զրահաւորներուն և Իտալիոյ Թագաւորն ալ ռուսական նաւատորմին յայտնեցին իրենց շնորհակալութիւնը։

ՊԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ, 16.— Ռուս մամուլը խանդավառութեամբ ողջունեց Ցարին և Թագաւորին բաժակաճառերը, նկատելով զանոնք նոր դարագլուխ մը, Նովոյէ Վրէմիա Սերպեան խաղաղութեան համար նոր ապահովութիւն մը կ'համարի գեղեցիկ Իտալիոյ մերձեցումն անդրդուելի Երկհակ Զինակցութեան հետ։ Սվէէ՞ Սլաւ իշխանուհիի մը հետ ամուսնացած իտալեան վեհապետին Սլաւ հզօր վեհապետին հետ մտերմութիւնը բարեգուշակ համաձայնութեան մը նախանշան կ'համարի։

ՄԵԿՆՈՒՄ ԷՏՈՒԱՐՏ Է.Ի.—Լոնտոն 15 Ցլս.—Այս առաւօտ, Էտուարտ Թագաւոր, իր կրած ծանր գործողութենէն ճիշտ երեք շաբաթ վերջ, Լոնտոնէ մեկնեցաւ օդափոխութեան երթալու Ուայթ կղզին։ Աւելորդ է ըսել թէ մեծ նախազգուշութիւններ ձեռք առնուած էին օգոստափառ հիւանդը Պըքինկէմի պալատէն իր պառկած սենեկէն փոխադրելու մինչև այն յարկը, որ մասնաւորապէս կահաւորուած էր «Վիքդորիա էնտ Ալպէրդ» զբօսանաւուն մէջ։ Թագաւորն առժամանակեայ անկողնակի մը վրայ փռուած, վեց ծովային զինուորներ, արքայական զբօսանաւին նաւազներէն, եկան վերուցին զայն իրենց հուժկու բազուկներով, և վիրաբուժապետ Սըր Ֆ. Դրիվզի և իր պաշտօնակիցներու ուշադիր հսկողութեան տակ, փոխադրեցին շըրջուն հիւանդանոցի կառք մը որ յատկապէս այս պարագային համար պատրաստուած էր։ Այդ կառքն ունէր յոյժ առաձգական զսպանակներ և անիւներ կարելի եղածին չափ ամէն ցնցումէ ազատ պահելու համար։ Պատուհաններուն վրայէն կախուած էին կապոյտ վարագոյրներ որք կատարելապէս ծածկեալ վիճակի մէջ կ'դնէին զՆ. Վեհափառութիւն։ Այս կառքը, որուն երկու ձիեր լծուած էին, Թագաւորը տարաւ Վիքդորիա կայարանը, կամաց կամաց։ Թագուհին ալ մէջն էր, ինչպէս նաև երկու վիրաբոյժներ, Սըր Ֆրետերիկ Դրիվզ և Սըր Ֆ. Լէյքինկ։ Թագաւորին անցնելիք ճամբուն վրայ բաւական բազմութիւն կար։ Հետաքրքիրներուն ընթացքն յոյժ յարգալից էր, Թագաւորին յայտնած փափաքին համաձայն, ամէն մեծագլորդ ցոյցերէ ետ կեցան, իրենց վեհապետին անցքին վրայ կ'շտապէին միայն գլուխնին բանալով լուռ մնջիկ։ Քիչ մը վերջը, երեք բաց լանտոներ կ'մեկնէին Պըքինկէմի պալատէն, տանելով Վիքդորիա իշխանուհին և ուրիշ իշխանուհիներ և ազներ։ Վիքդորիա կայարանին մէջ մեկնման ժամը գաղտնի պահուած էր։ Ժամ 10 ու կէսին արքայական կառախումբը կազմուեցաւ այն քարափին առջև ուր Թագաւորը պիտի տարուէր, ու կարմիր կերպաս կարգ մը հովանիներ դրուեցան, ամէն նայուածքէ զերծ պահելու համար զՆորին Վեհափառութիւն։ Ժամ 11ու կէսին, ծովային զինուորներն եկան երկրորդ անգամ վերուցին իրենց օգոստափառ բեռը, զոր զետեղեցին կառախմբին վեց սրահ—վակոններուն երրորդին մէջ։ Մեկնման նշանը տրուեցաւ և կառախումբը ճամբայ ելաւ թեթեւ գնացքով, բուռն ցնցումներէ զերծ պահելու համար։ Թագաւորը Բորդսմութ հասաւ ժամ 12էն քիչ առաջ, և հոն վերջին անգամ ըլլալով արքայական զբօսանաւին նաւազք տարին զայն «Վիքդորիա էնտ Ալպէրդ» զբօսանաւը։ Թագաւորին վերապահեալ յարկը, որ պարագային համեմատ մասնաւորապէս կահաւորեալ է, կ'գտնուի կամրջակին վրայ մեծ ճաշարանին դիմացը, եւ Ն. Վեհափառութեան սովորաբար բնակած յարկաբաժնին վրան։

ԼՈՐՏ ՍԱԼԶՊԸՐԻ իր պարապոյ ժամերուն մեծ մասը պիտի անցընէ Հադֆիլտի դղեակը։ Այսուհետեւ շատ քիչ անգամ միայն պիտի գայ Լոնտոն կամ Լորտերուն ժողովին։

ԱՆԳԼԻԱՑԻ ՆԱԽԱՐԱՐՔ.—Ելմտական նախարարէն զատ հաւանական է որ հրաժարին նաև դատական գործոց նախարարը, Իռլանտայի գործոց նախարարը, եւ Իռլանտայի փոխարքան։

ՄԱՏՆԻԶ ԳՆԴ. ԿՐՄ հասարակ ոճրագործի մը հետ միեւնոյն շղթայով կապուած իր աքսորավայրը ղրկուեցաւ։ Գնդապետը կուլար։

Ս. ՄԱՐԿՈՍԻ զանգակատան վերաշինութեան ծախք հաշուուած է 6 միլիոն ֆր.։ Նպաստները կ'տեղան աշխարհի ամէն կողմերէն։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

Ցետեւեալ շարժումը կ'նշմարուի Օսմ., Անգլ. և Ֆրանսական Բորսաներուն վրայ։

ՓԱԿՈՒՄ		
Օսմ. Թոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	30 14½
Ամէնէն բարձր գին	»	30 37
Ամէնէն վար գին	»	30 12
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	114 25
Ամէնէն բարձր գին	»	117 25
Ամէնէն վար գին	»	114 25
Թրանսվալ	»	134 —
Ամէնէն բարձր գին	»	134 —
ԲԱՑՈՒՄ	Ցլս.	6/19
Օսմ. Թոնս. Սէրի Դ.	Օ. Ո.	30 14
» » » ժամ 5ին		30 14
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	114 75
» » ժամ 5ին		114 87½
Թրանսվալ	ֆր.	140 —
Թռամուէյ բաժնեթ.	ղրշ.	520 —
» պարտաթ.	ֆր.	492 —
Տէրքոսի ջուրի Ընկ.	»	260 —
Քարափ Կ. Պոլսոյ	»	496 —
Եգիպտ. Քրէտի Ֆոնս.	»	265 —
Անատօլուի երկթ. պրտթ.	»	525 —
» բժնթ. Գ.Կ.Ա.Ո.		10 25
Ռէժիի բաժնեթուղթ	Լ. Օ.	— —
Օսմ. Ապահովագր. Ընկ.	»	3 75
ՍԹԻԼԱՆՑ		
Քօնսօլիտէ մէկ օրուան	Օ. Ո.	3 —
» ութ օրուան	»	6 —
Ռումէլիի Երկթղ. »	ֆր.	3 —
ԸՆԹԱՑԻԿ ԴՐԱՄՈՑ		
20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87 26
Անգլիական ոսկի	»	110 06
Ռօլ Էմբէրիալ	»	90 —
Մէճիտիէ արծաթ	»	108 02
Ֆրիմէզ	»	51 06
Մէթալիք	»	102 10
Ռուպլ թղթադրամ	»	8 59
ԸՆԹԱՑԻԿ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՑ		
Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	109 ½
» » » առաջ. թղթ.	»	109 ¼
» չէք	»	110 12½
Փարիզ 3 ամիս Պնք.ի թղթ.	ֆր.	22 97½
» » » Առեւտ.	»	23 05
» չէք	»	22 82½
Վիեննա չէք	քուրօն	21 75
Պերլին չէք	մարք	18 57
Օտեսա չէք	ռուպլ	8 60

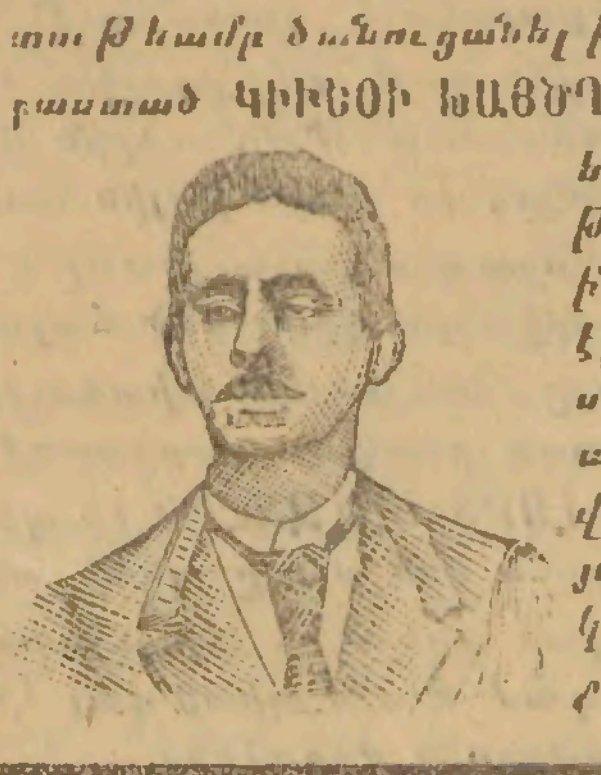
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ԼՈՆՏՈՆ, Ցուլիս 18		
Օսմ. Թոնս. Սէրի Բ.	Ա. Ո.	54 50
» » » Գ.	»	29 75
» » » Դ. բաց.	»	27 75
» » » Դ. գոց.	»	27 75
Օսմ. Կայս. Պանքա	»	12 75
Եգիպտական միացեալ	»	110 50
Անգլ. Քօնսօլիտէ	»	95 75
Այտընի Երկաթուղի	»	14 50
Փոխառութիւն Գուագայի	»	83 —
» Հելլենական 1881	»	40 —
» » 1884	»	40 —
Մօնօբոլ	»	43 50
Գուլկր. փոխառ. 1888	»	93 50
» » Նոր 1892	»	91 —
Փոխան. Փարիզի վրայ	»	25 33¼
Թրանսվալ	»	5 37
Դրամազեղչ		3 —
ՓԱՐԻԶ, Ցուլիս 18		
Օսմ. Թոնս. Սէրի Դ. բաց.	Ա.Ո.	28 25
» գոց.	»	28 25
» » » Գ.	»	30 20
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	117 50
Օսմ. Կայս. Պանքա Գ.Կ.	»	559 —
Ֆրանս. Ռանթ 3 %	»	100 77
Քրէտի Լիօնէ	»	1057 —
Պանք տը Բարի	»	1026 —
Սպանիական արտաքին	»	81 25
Իտալական Ռանթ Գ.Կ.	»	102 —
Թրանսվալ	»	136 50
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25 155
Դրամազեղչ Ֆրանս. Պանքայի		3 —
ՊԵՐԼԻՆ, Ցուլիս 18		
Անատօլուի Երկաթուղի	»	103 —
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	113 60
Օսմ. Թոնս. Սէրի Դ.		27 80
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 340
Դրամազեղչ		3 —
ՎԻԵՆՆԱ, Ցուլիս 18		
Փոխան. Փարիզի վրայ	քուրօն	95 35
» Լոնտոնի վրայ	»	239 80
Ռումէլիի Երկաթուղի	»	111 —
Օսմ. Ռէժի	»	293 50
Դրամազեղչ		3 ½

Ուսուցիչի մը նամակը

Ռուսչուք Յունիս 1 1909

Պարտական կ'զգամ զիս երախտագիտութեամբ ծանուցանել թէ, Ձեր պատրաստած ԿԻՒՐՕԻ ԽԱՅԾՂԱՆԸ կատարեալ առողջութիւն պարգեւեց ինծ։ Վատառողջ էի 'ի բնէ, ուսուցչութեան արհեստն ալ վերջին ծայր յոգնեցուցած էր կուրծքս և չորս կողմս ցաւերով լեցուցած։

Ուսուցիչի մը նամակը, որ 'ի բնէ, ուսուցչութեան արհեստն ալ վերջին ծայր յոգնեցուցած էր կուրծքս և չորքչարթի ու չարաթ' պարտասած, որժէ ինկած տուն կը դառնայի, առանց կարող ըլլալու գէթ բան մը երգել ու ընտանեացս հետ զուարճանալ։ Ինքնիրենս ըսի որ, անգամ մ'ալ սա ԿԻՒՐՕԻ խայծղանը (գաթրան) փորձեմ, որչափ ալ չ'ուտեմ, ջանքով ու համառութեամբ մինչեւ որ մէջս ընկնելէ ետք, հիմա տուն վերադարձիս ամենաբարձր ձայնով կերգեմ և կը հիանամ առողջութեանս վրայ։

Ձայնս որ մ'ըսկ խեղդուկ, խռպոտ կ'ելլար, հեռվնեսէ կը բացուի, սովորականէն աւելի։ Հազերը որ յաճախ դասաւանդութիւնը կ'ընդհատել ձգել կ'ստիպէին զիս, բոլորովին անհետացած են։ 'Ի բոլոր սրտէ երախտապարտ եմ ձեզ եւ Ձեր խայծղանին, ինծ նման հիւանդներու ծառայած ըլլալու զիտակցութեամբ, կը խնդրեմ որ այս նամակս հրատարակել հաճիք։

Արդարեւ ամեն ձայնի ժամանակ, գաւաթ մը ջուրի կամ ուրիշ ըմպելիի մէջ սուրճի գդալ մը ԿԻՒՐՕԻ ԽԱՅԾՂԱՆ լեցնելով եթէ խմէք, կարճ ժամանակի մէջ կը բժշկուիք ամեն յամառ հազերէ, հարբուխներէ և պռոնչիթներէ։ ԿԻՒՐՕԻ ԽԱՅԾՂԱՆԸ չատ անգամ բաւական առաջացած թոքախտն ալ առաջքն առնելով կը բժշկէ, որովհետեւ խայծղանը թոքին մանրէներուն կազմալուծումը կը զադրեցնէ, ըսպանելով կազմալուծող վնասակար միքրոպները, որոնք թոքը ծակ ծակ կընեն։ Ամէն մարդ գիտէ այս ճշմարտութիւնը։

Եթէ ճշմարիտ ԿՈՒՏՐՕՆ ԿԻՒՐՕԻ տեղ այս կամ այն ղեղն առնել առաջարկեն ձեզ, իբր անոր չափ ազդեցիկ, զգուշացէք, չահամոլութեան համար կըսեն զեղապատութեան առաջարկներ։ Եթէ կուզէք վերջնականապէս բուժել Ձեր հազը, հարբուխը, անհոգութեան պատճառաւ հինցած պռոնչիթը, կուրծքի իջուածքը եւ կոկորդի բորբոքումը եւ մինչեւ իսկ դժուարաչնչութիւնն ու բաւական առաջացած թոքախտը, անպատճառ ԿԻՒՐՕԻ ԽԱՅԾՂԱՆ պահանջեցէք դեղարաններէն։ Այս դեղ Նորվէկիոյ Եղեւնի խայծղանէն կարտադրուի, զոր խայծղանը լուծելի ընելու գիւտի հեղինակը Պ. ԿԻՒՐՕ կը պատրաստէ։

Այս պատճառաւ իր նման դեղերու ամենաազդեցիկն ու անվրէպ բժշկողն է։ Զբօսաշրջիկներու համար ուշադրութիւն ըրէք չինչերուն վրայի պիտակին որ պէտք է պարունակէ ԿԻՒՐՕ բառը գոյն. մեծ գիրերով տպուած. ասոր տակը, Պ. ԿԻՒՐՕի ստորագրութիւնը կար մը, կանանչ եւ ման իշխադրեն մելանով չեղակի գրուած նոյնպէս հետեւեալ հասցէն Maison Frere, 19, rue Jacob, Paris։

Այս դեղին բժշկութիւնը օրական 20 փարայի կուգայ որ անպատճառ կը բժշկէ հիւանդը։

Ծան. Անոնք որ խայծղանի ջուրին չեն սիրեր, անոր տեղ ամեն ճաշի ժամանակ 2-3 հատ ԿԻՒՐՕԻ ՔԱՓՍՈՒԼ կրնան կլլել, ինչ որ Նորվէկիոյ եղեւնիներու խայծղանէն պատրաստուած ըլլալով անոր բուժիչ ազդեցութիւնն ունի եւ կատարելապէս կը գիւրացնէ մարսողութիւնը, որովհետեւ խայծղանը խիստ օգտակար է ստամոքսին, եւ մարմնոյն կազմուածքը ուրիշ վտանգներու չեն կը պաշտպանէ։ ԿԻՒՐՕԻ ճշմարիտ քափսիւլներուն ձերմակ են, որոնց իւրաքանչիւրին վրայ ԿԻՒՐՕԻ ստորագրութիւնը կայ սեւ գրով։ Թէ ԿԻՒՐՕԻ խայծղանը եւ թէ քափսիւլը ամեն դեղարաններու եւ մթերանոցներու մէջ կը ծախուին։ (2)

ՀԱՑՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ԱՏԱՓԱԶԱՐ

Վարժարանի նոր տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտ. 10ին (Ն. Տ.) Դշ.։ Գիշերօթիկներու տարեթոշակն է 12 Օսմ. ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարել Սեպտ.ի սկիզբը, և միւս կէսը Յունուարի մէջ։ Դաչնակի դաս առնողները 3' իսկ երգեհոնի դաս առնողները $1^1/_2$ ոսկի աւելի կ'վճարեն։

Վարժարանին յայտագիրը փափաքողներուն ձրի կ'ղրկուի։ Բանակցութեանց համար գրել առ Տքդ. Ս. Գավալճեան, Ատենապետ Խնամակալութեան, Ատաբազար։ 10—6

ԻԼԱՆ

ԽԱՉԻՆԷԻ ԽԱՍՍԱՅԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խաչինէի Խասսայի Շահանէճէ միւպայեա օլունաճագ 2,200,000 աթիգ զըհէ չայիր վէ 650,000 աթիգ զըհէ վէ 600 ճէտիտ քիլէ պուղտայըն միւնագասաընա պաղլանըլաճագըննտան իթթայա թալիպ օլանլարըն թէէծինած ազչէսինի վէ եա միւթէայէր քէֆալէթնամէսի մուսթասհըպէն Խաչինէի ճէլիլէի միւչարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 3—2

3 Թէմմուզ 318

* *

Խաչինէի Խասսայի Շահանէճէ միւպայեա օլունաճագ 6,000 գանթար Քարտիֆ քէօմիւրիւնիւն միւնագասասընա պաղլանըլաճաղընտան իթթայա թալիպ օլանլարըն թէէծինած ազչէսինի վէ եա միւթէայէր քէֆալէթնամէսի մուսթասհըպէն Խաչինէի ճէլիլէի միւչարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 3—2

3 Թէմմուզ 318

* *

Խաչինէի Խասսայի Շահանէճէ միւպայեա օլունաճագ հասըր սիւրիւրկէսինին մահը հալը բուլմընին 4իւնճիւ բէնչչէնպիհ կիւնիւ գարարը էվվէլի վէ 7իւնճի բազար կիւնիւտէ 100տէ 3 թէնզիլի պիլ գապուլ ինհալէի գաթիէսի իճրա գըլընաճաղընտան իթթայա թալիպ օլանլարըն թէէծինած ազչէսինի վէ եա միւթէայէր քէֆալէթնամէսի մուսթասհըպէն էվվէլ մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ 10ա գատար Խաչինէի ճէլիլէի միւչարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 3—3

2 Թէմմուզ 318

* *

Խաչինէի Խասսայի Շահանէճէ միւպայեա օլունաճագ միւթէնէվվի մըլբուսաթըն մահը հալը բուլմընին 4իւնճիւ բէնչչէնպիհ կիւնիւ գարարը էվվէլի վէ 7իւնճի բազար կիւնիւտէ 100տէ 3 թէնզիլի պիլ գապուլ ինհալէի գաթիէսի իճրա գըլընաճաղընտան իթթայա թալիպ օլանլարըն թէէծինած ազչէսինի վէ եա միւթէայէր քէֆալէթնամէսի մուսթասհըպէն էվվէլ մէզքիւրտէ նիհայէթ սաաթ 10ա գատար Խաչինէի ճէլիլէի միւչարիլէյհաեա կէլմէլէրի իլան օլունուր։ 3—3

2 Թէմմուզ 318

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ

Նշանախօսութեան թուղթ
Հարսանեկան հրաւիրագիր
Ամուսնութեան ծանուցագիր
Այցետոմս ևն. ևն.
Բոլորովին նոր ձեւերով ճաշակաւոր և ոսկեզօծ և լուսաւոր գիրերով
Դիմեցէք

ԵՐՈՒԱՆԴ ԻՒԹԻՃԵԱՆ

ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ

41, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՓՈՂՈՑ, 41

Նշանախօսութեան թուղթ՝ 100 հատը 15 ղրշ.էն սկսեալ.

Հարսանեկան հրաւիրագիր՝ 100ը 50 ղրշ.էն սկսեալ.

Ամուսնութեան ծանուցագիր՝ 100ը 15 ղրշ.էն սկսեալ.

Այցետոմս՝ 100ը 10 ղրշ էն սկսեալ.

Նամակաթուղթ՝ ֆրանսական ընտիր թուղթի վրայ՝ 1000ը 45 ղրշ.էն սկսեալ.

Պահարան ֆլոսի՝ ընտիր մէջը գունաւոր պահարաններու վրայ՝ 1000ը 45 ղրշ.էն սկսեալ.

Հոլանդեան՝ 1000ը 80 ղրշ.էն սկսեալ. ևն. ևն. ևն.

Յանձնարարութիւնները շուտ կ'գործադրուին։

Գաւառական խնդրանքներու մեծ խնամ կ'տարուի և ամէն ապսպրանք անմիջապէս պատրաստուելով կ'ղրկուի։

Գրասենեկի պիտոյք,
Դպրոցական առարկաներ,
Գծագրութեան նիւթեր,
Նուէրի յարմար կազմածներ,
մատիտներ, Թղթապանակ ևն. ևն.։

Ծաչակաւոր, տոկուն, ու չափաւոր գիներ.

ԵՐՈՒԱՆԴ ԻՒԹԻՃԵԱՆ
ԹՂԹԱՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
41, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՓՈՂՈՑ, 41

ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ.

—Կեդրոնական վարժարանի խնամակալութիւնը կ'ծանուցանէ թէ վարժարանին վերաբացումը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ Սեպտ. 2 Բշ. օր։ Այն ծնողքներն և պաշտպաններն որք կ'փափաքին իրենց զաւակները ղրկել հոգր. Վարժարան, կ'հրաւիրուին ամէն օր մինչեւ կէս օր գիմել Վարժարանին ընդհ. հսկող Գաւնիկ էֆ. Բաբուռոսեանի, արձանագրուելու և ընդունելու համար մասնաւոր քննութեան ծրագիրը։ Մուտքի քննութիւնները պիտի կատարուին գրաւոր կերպով յառաջիկայ Օգոստ. 27 Դշ. և 28 Դշ. օրերը։ Ի դիմաց Խնամակալութեան

Ատենադպիր Ատենապետ
Ց. Մոսքոֆեան Ցոլիք Էսաեան

Ղալաթիա, 26 Յնս. 6—4

ՋԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Հանրային Պարտուց Վարչութիւնը կ'ծանուցանէ թէ Բալիքքըզլիայի մէջ աղի մթերանոցի շինութեան աշխատութեանց առժամեայ նուազուրդը փակուեցաւ 460 Օսմ. ոսկւոյ վրայ։ Անոնք որ կ'փափաքին առ նուազն 3 % զեղչ մ'ընել այս գումարին վրայ, պէտք է դիմեն Ընդհ. Տնօրէնութեան, Շբ., 6/19 Յուլիս, կէս օրէն ետք ժամ 3ին, վերջնական նուազուրդին մասնակցելու համար։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

3/16 Յուլիս 902

«ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»ի Տնօրէնութիւնը կ'ծանուցանէ թէ իրեն ուղղուած յօդուածները, ըլլան թէ երկար, չէ կարող ետ դարձնել։ Այս կամ այն յօդուածին հրատարակուելուն վրայ բացատրութիւններ ալ չի կրնար հաղորդել։ Նաեւ, կանխաւ ներողութիւն կ'խնդրէ՝ չափ մը նամակներու ալ և է պատասխան գրելու չկրնալուն համար։

ԴԵՂԱՐԱՆ Յ. ՄԻՆԱՍԵԱՆ

ՊԱՀՃԷ—ԳԱՊՈՒ ԹԻՒ 8

Նորոգ վերաբացուած դեղարանիս մէջ կ'գտնուի ամէն տեսակ եւրոպական և տեղական դեղօրէից թարմ և ճոխ քանակութիւն մը։ Դեղագիրները կը պատրաստուին ամենայն խնամօք։ Յանձնարարութիւնք կ'կատարուին փութով։ Գիներն խիստ չափաւոր։

Դեղարանս կ'այցելեն Գնդ. Տոքդ. Ծիվանի Պէյ Անանեան, մասնագէտ—բժիշկ քիթի, կոկորդի և ականջի հիւանդութեանց, ամէն օր։ Գնդ. Տքդ. Աղեքսանդր Պէյ Արապեան, ներքին հիւանդութեանց Բշ., Գշ., Եշ., և Շբ. օրերը։ 15—11

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվէրփուլ, Մէյքսիքօսէն, Սեւ ծովու և Պոլսոյ միջեւ շոգենաւեր

ՃԱՄԲՈՐԴ ՓՈԽԱԴՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Անուն	Թօնօ	Անուն	Թօնօ
(Շինուելիք)	4000	Թէյպըր	3000
Րամիսիս	3500	Կասաքօնի	1500
Մինիս	3500	Կիէն	1500

Այս շոգենաւեր չատ հանգստաւէտ են, նաւուն մէջտեղ ընդարձակ սենեակներ ունին, ելեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին և Տեսչուհի ունին կին ճամբորդներու համար։

ԱՊՐԱՆՔ ՓՈԽԱԴՐՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ

Անուն	Թօնօ	Անուն	Թօնօ
Մէսիս	5000	Էմէյսիս	3200
Ֆայլի	4500	Ֆէրօս	3000
Նայդօքրիս	4200	Թիպս	2500

Այս շոգենաւերը սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն Բ. կարգի համար, բայց Տեսչուհի չունին։

«Թիպս» շոգենաւը, նաւապետ Մուիր, առաջս դէպ ի 6ին Լիվրբուլէն հոս կ'հասնի ընդհանուր վաճառքով։

Լիվրբուլէն Պոլիս կամ Աղեքսանդրիա Ա. կարգին գինն է 15 սթերլին, և Բ. կարգինը 11 սթերլին։ Ապրանքներ կ'ընդունուին ուղղակի տարուելու համար Ամերիկայի և Եւրոպայի նաւահանգիստներն և Աւստրալիա։

Դիմել առ Ժ. Վ. Ուիթօլ և Ընկ. Գործակալք
Ուիթօլ խան, Պահճէ գաբու, Պոլիս
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ ԸՆԿ.
31 Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ.

Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ

ՈՍԿԵՂԷՆ ԲԱՆԱԼԻ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

360 ԷՐԵՍ

Խիստ կարճ ժամանակի մէջ կ'ուսուցանէ կարդալ և հասկնալ, խօսիլ ու շարագրել։ Դիւրին և զուարճալի կերպով։ Կեդրոն Յ.Մատթէոսեան տպարան։

Գին 20 ղշ. 30—5

ԳԵՐՄԱՆԵԻԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐ ԳԻԾ

HAMBOURG—AMERICA եւ DEUTSCHE LEVANTE LINIE

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ՆԵՒ—ԵՈՐՔԻ ԵՒ ԱՐԵՒԵԼԻՑ ՄԻՋԵՒ ՀԱՍՏԱՏԱԾ ՆՈՐ ԳԻԾԸ

«Սէրիֆոս» Պոլսէ կ'մեկնի Ամերիկայի համար Յուլիս 18ին։
«Սեսիլիա» Պոլիս կ'սպասուի Նիւ Եորքէ Յուլիս 26ին (Ն. Տ.)։
«Ծօրճիա» » » » » Օգոստոս 23ին » »

Նիւ—Եորքէ մեկնելով պիտի հանդիպին Մալթա, Պոլիս, Նովօրոսիսք և Օտեսա։ Վերադարձին Պոլիս, Մարմարայի եզերքները, Զմիւռնիա, Բիրէա, Բաթրաս, Մալթա, Ալճէրիա և Նիւ—Եորք։ Նպաստաւոր պայմաններով բեռ և ճամբորդ կ'ընդունին համայն Միացեալ Նահանգաց համար։

Deutsche Levante Linie Ընկերութիւնը բաց ի սոյն գծէն, Արեւելից կողմը կ'ղրկէ իր շոգենաւերը կանոնաւոր կերպիւ, ամէն 8—10 օրն անգամ մը Համպուրկէ, ամէն 15 օրն անգամ մը Անվէրսէ, և ամիսն անգամ մը Նիւքասըլէ և Րօթէրտամէ, Զմիւռնիոյ, Պոլսոյ և Սեւ Ծովի համար։

Therapia, Stamboul և Pera շոգենաւք ճամբորդաց համար ընդարձակ սրահ, Ա. կարգի սեղան, ելեկտրական լոյս, բժիշկ և նուագախումբ ունին։

Համպուրկէ Պոլիս կ'սպասուին Անվէրսի և Րոթէրտամի ճամբով «Բագտատ» Յլս. 17ին, «Վէլկիւնսէ» Յլս. 14ին, «Թինոս» Յլս. 11/13ին, «Սթամպուլ» Յլս. 18/19ին, «Վոլկինոէ» Յլս. 29ին «Թասոս» Օգոստոս 5/6ին, «Ռոտոս» Յլս. 30ին «Փարոս» Օգս. 2/3ին։

Յառաջիկայ չաբաթ Սև ծովէ կ'սպասուին Համպուրկ երթալու համար «Իմպրոս», «Քիոս»։

Դիմել Ընկերութեան կեդրոնը մանրամասնութեանց համար, ի Hambourg, կամ իրենց Գործակատարին ի Պանտրմա։ Յ. Ս. ՄԻՍԻՐԵԱՆ և Ընկ.

Հեռագիր. Missirian Panderma H. S. Missirian et Cie

ՊԱԼՔԱՆ

ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ, ՊԱՀԵՍՏ ԵՒ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ ՖՐԱՆՔ 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 ֆր։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին գրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլ և այլ կարգագրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրն անվճարելի կ'դառնայ։ Ընկերութիւնն ո'և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տըրուելու ալ կատարուի։ Նմանապէս ո' և է սակի յաւելում չի պահանջեր։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 ֆր.։

Դանձուած ապահովագին 1,453,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին, աշխարհիս ո'ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է $18^1/_2$ %, 1897ինը՝ 18 %, 1899ինը՝ 18 % և 1899ը՝ 16%։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ—ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ Սոֆիա։

Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Մէրճիմէկ խանը, Ճէզայիր խան, Թիւ 4։

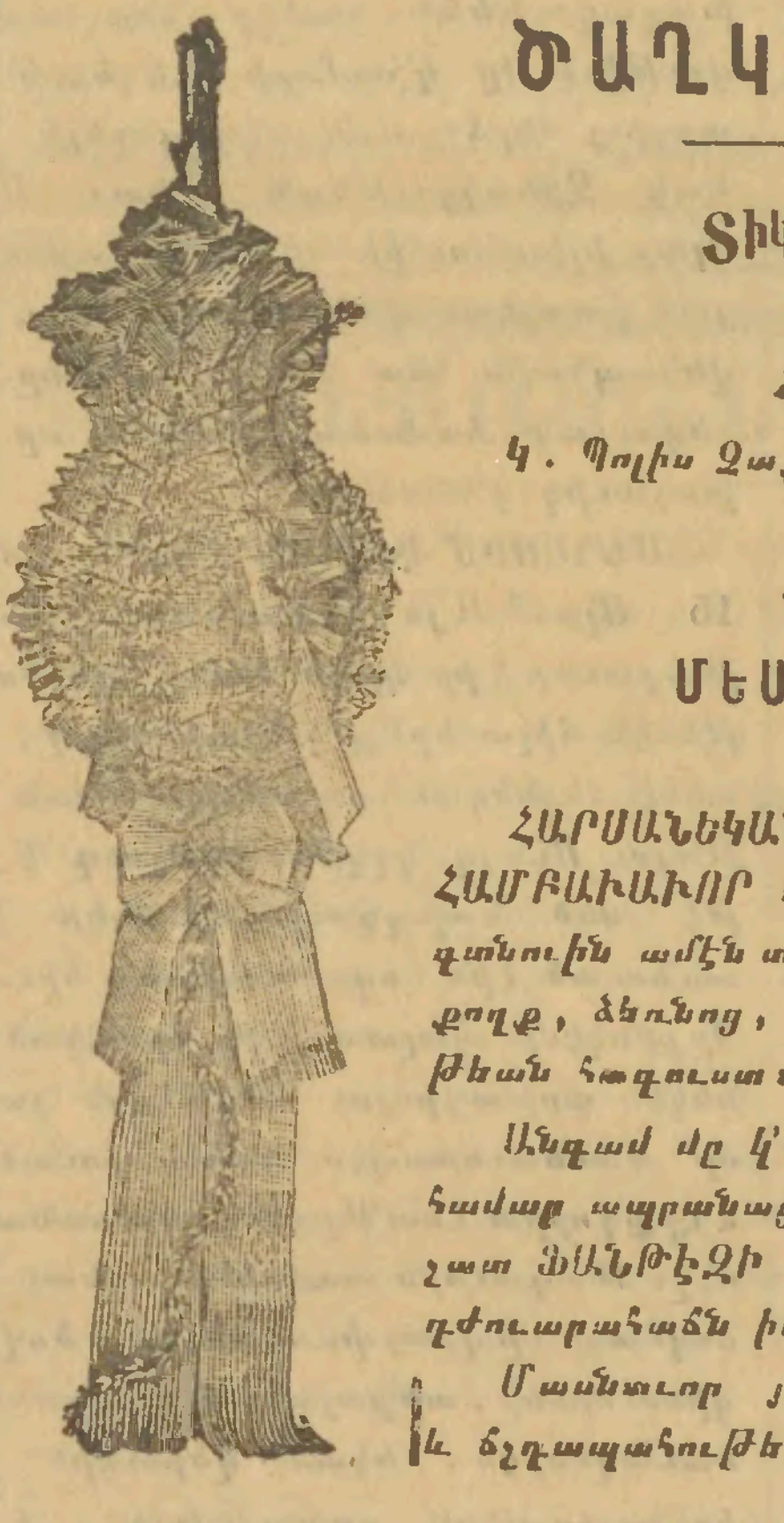
Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կ'փնտռուին։

ԳԱՒԱՌԻ ԵՒ ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻ բաժանորդներէն կ'ինդրենք որ ՀԱՍՑԷԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԵԱՆ համար երկու ղրշ.ի նամակ թուղթ ղրկեն, ապա թէ ոչ, հին հասցէն ԱՆՓՈՓՈԽ Կ'ՄՆԱՅ։

ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ ԲԻՒԶԱՆԴ ՔԷՉԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ» ՕՐԱԳՐՈՅ Կ. Պոլիս, Նº 23, 25, Պապը Ալի Ճատտէսի

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴ ԿԵՐՈՆՆԵՐ

ՏԻԿԻՆ Պ. Մ. ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Հարսանեկան մոմերու շուրջառներու

Կ. Պոլիս Զաքմաքճըլար եօգուշ Մեծ—Նոր խանի մէջ վարի յարկ Թիւ 47

ՆԱԽԿԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏԵՂԻ

ՄԵՍՐՈՊ ՀԻՒՍԷՅԻՆՃԵԱՆԻ

ՀԱՐՍԱՆԵԿԱՆ ՄՈՄԵՐՈՒ փառաւոր զարդարումներովը ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ եղած սոյն վաճառատան մէջ պատրաստ կը գտնուին ամէն տեսակ մետաքսե երիզ, լէմոն ծաղիկ, կըլընտ, քողք, ձեռնոց, մետաքս, արծաթապատ ափսէ և մկրտութեան հագուստ։

Անգամ մը կ'արժէ այցելել սոյն վաճառատան տեսնելու համար ապրանաց տեսակի ճոխութիւնն ու ազնուութիւն և չատ ՖԱՆԹԷԶԻ ձեւեր մոմի կապուածքներու որ ամէնէն դժուարահաճն իսկ կրնայ գոհացնել։

Մասնաւոր յանձնարարութիւնք կ'կատարուին խնամքով և ճշգապահութեամբ։

ԹԵՐԹՕՆ «ԲԻՒԶԱՆԴԻՈՆ»ի (41)

ՔՍԱՎԻԷ ՏԸ ՄՈՆԹԷՓԷՆ

ԴՐԱՄԻՆ ԶՈՀԵՐԸ

ԳԻՐՔ Բ.—ԴՐԱՄԻ ԹԷ ՍԻՐՈՅ ԶՈՀԵՐԸ

ԼԱ.

—Կրնանք այդ գաղափարը թելադրել իրեն, ըսաւ Արնօլ։

—Ինչպէ՞ս։

—Միջոց մը կ'փնտռեմ եւ կ'գտնեմ։ Իր բացակայութեան միջոցին, կրնաս դուն ալ ապարանքէն մեկնիլ եւ հոն դառնալ երբ այլ եւս վախու բան չունենաս։

—Ո՞ւր է Մրանի՛ թէ այդպէս ըլլար։

—Կ'ըլլայ, կ'խոստանամ։ Խոհեմ եղիր։ Այնպէս մ'ըրէ որ մարդ չիմանայ մեր գիտաւորութիւնը։ Ասիկա կ'խնդրեմ քենէ ծնրադիր։ Պիտի ընե՞ս, Մառի՛։

—Պիտի ընեմ, քանի որ այնպէս կ'ուզես։

—Ասիկա մեր երջանկութիւնը պիտի ապահովէ եւ հանդարտութիւն պիտի բերէ քեզի։

Տիկին տը Վէրմի գլուխն երերցուց եւ կրկնեց.—Հանդարտութի՞ւն։ Ես երբեք կրնա՞մ գտնել զայն։

—Այո՛, եթէ կուրաբար հնազանդիս ինծի։ Այլ եւս չատ չենք տեսնուիր։

Կոմսուհին չէր պատասխաներ, այլ կուլար։ Առտուան ժամ 3ին մօտ էր, երբ Կոմսուհին պատրաստուեցաւ տուն դառնալու։ Մ. տը Դրուա—Մօն մինչեւ Էնվալիտի ծառուղին տարաւ զայն, և հոն կեցաւ մինչեւ որ Կոմսուհին իր տունէն ներս մտաւ։ Ժագ Սոռօ, ինչպէս գիտենք, Պէլչաս փողոցը կ'սպասէր, ինքնիրեն ըսելով հանդերձ որ մինչ ինք Լիւսիլ Կոնթիէի հետ կ'տեսնուէր, Կոմսուհին տուն դարձած ըլլալու էր։ Ասոր ճիչդ ըլլալուն համոզուեցաւ երբ երկար ու անօգուտ սպասումէ մը ետք արշալոյսը ծագեցաւ։

*** Դիպուածը, որ Կոմսուհիին և Արնօլի համար բարեբախտաբար ի դերև հանած էր Ժագ Սոռոյի ծրագիրը, մեր ընթերցողներուն ներկայացուց մէկն որու անունը լսած էին արդէն բայց դեռ չէին ճանչնար, այն է Լիւսիլ Կոնթիէ, քանի մը տարիէ ի վեր մեռած գերասանուհի Ամէլի Կոնթիէի աղջիկը, որ 12 միլիոնի տէր էր առանց գիտնալու եւ գաղտնապէս կ'փնտռուէր երկու մարդոց կողմէ, մին՝ Սդա Բի, Հէքդօր տը Բոսդէլ Վիվանի հաշուոյն եւ միւսը՝ Պրժու, Մալբէրգիէի Դրասենեկին հաշուոյն։ Խարտիշահեր աղջիկը կ'բնակէր Ժիւլիէն—Լաքրուա փողոցն ի Պէլվիլ։ Սուտ խօսած չէր Ժագ Սոռոյի երբ ըսած էր թէ Պէլչաս փողոցը, հիւանդ բարեկամուհիի մը մնարին վերև հսկելու գացած էր։ Այդ բարեկամուհին այն աղջիկն էր որուն Լիւսիլի հետ խօսիլը տեսած էր Հէքդօր Բորդ—օէն—Մարդէնի թատրոնին մէջ։ Աղջիկը կառքէն իջաւ եւ իր բնակած տունէն ներս մըտաւ դռնապանին խցիկին առջեւէն անցած ատեն, ինքզինքը ճանչցնելու համար, արտասանելով սա անունն որու բացատրութիւնը պիտի տանք հիմա.—Լա Ֆօվէդ (Շիկահաւ)։

Յետոյ ելաւ հինգերորդ յարկն ուր կ'գտնուէր իր բնակարանը,— պարզօրէն կահաւորուած եւ խիստ մաքուր երկու սենեակներ։ Լիւսիլ առջի իրիկունէ պատրաստուած կանթեղ մը վառեց, տնազգեստ մը հագաւ եւ նստաւ յարդէ թիկնաթոռի մը վրայ ու եռոտանիի մը դէմը որու վրայ կ'գտնուէր կարի վերաբերեալ ամէն բան։ Յետոյ սկսաւ սրնգուսէ չրջազգեստ մը զարդարել։ Լիւսիլ կանանց յատուկ պատրաստ զգեստ ծախող մեծ վաճառատան մը մէջ կ'աչխատէր։ Իր ճարտարութեան և ճաշակին համար, վաճառատան տիրուհին անոր կ'յանձնէր մասնաւոր խնամք պահանջող զգեստները։ Ասով օրական $4^1/_2$ և նոյն իսկ երբեմն 5 ֆրանք կ'չահէր։ Աղջիկը կատարելապէս երջանիկ էր այս համեստ կացութեան չնորհիւ։ Երբեմն գիւղը պտոյտ կ'ընէր կամ թատրոն կ'երթար ընկերակցութեամբ տարիքոտ դրացուհիի մը, որ այրի էր և պզտիկ եկամուտ մ'ունէր։ Լիւսիլ իրիկունները անոր հետ կ'ճաշէր, և ասով մեծ խնայողութիւն մը կ'ընէր, կերակուր եփելու համար ժամանակ չկորսնցնելով։ Այրիին համար ալ չահաւոր էր այս կարգադրութիւնը։ Լիւսիլ, իր խնայողութեան ու կարգապահութեան չնորհիւ, կ'յաջողէր ամէն ամիս 40 ֆրանք մէկդի դնել, անգործութեան կամ հիւանդութեան պատահականութեան դէմ պատրաստ գտնուելու և Սալբէդրիէրի անկելանոցը դրուած իր ծերունի և կոյր մօրաքրոջ անուչեղէն տանելու համար։ Լիւսիլ 18 տարու կար։

Հէքդօր Պէկէրտ չափազանցած չէր հիանալի պատկեր մը գծելով Սդա—Բիի։ Աղջիկը չատ գեղեցիկ էր և—տարօրինակ բան—անձնեին չէր հպարտանար իր գեղեցկութեան վրայ։ Հոգին ու սիրտն անպաղկելի կերպով պարկեշտ էին։ Իր տարիքն ունեցող և ժողովրդային միջավայրի մը մէջ ապրող աղջիկ մը չէր կրնար ինչ ինչ բաներու անգէտ ըլլալ, բայց նորէն անբիծ ու մաքուր կ'մնար մ'ունէր։ Պըրտանի դուքսերուն կրնքամնիին (hermine) պէս Լիւսիլ կրնար սա նշանաբանն հաչակել.—Աւելի լաւ է մահը քան անպատուութիւնը։

Տարօրինակ բան է որ դիպուածին, քմայքին և ամէնէն նուազ իրեալ սիրոյ միացուցած երկու էակներէն հրեչտակ մը ծնեցուցած էր Աստուած։ Իր միջակ կացութենէն գոհ, աւելի բարձր կացութիւն մը բնաւ չերազելով, Ամէլի Կոնթիէի աղջիկը սիրուն ձայն մ'ունէր և հիանալի յիչողութիւն մը երաժշտական նիւթերու մէջ։ Օբէրէդ մը լսելը կ'բաւէր անոր բոլոր եղանակները միտքը պահելու համար։ Այսքան ճոխ մթերքի մը տէր և թաչունի մը պէս զուարթ ըլլալով, օրն ի բուն կ'երգէր։ Ասոր համար էր որ այրի Տիկին Վէրտիէ, որուն հետ կ'ճաշէր Լիւսիլ, Լա Ֆօվէդ մականունած էր իր գեղանի դրացուհին։ Շատոնց լուսցած էր։ Լիւսիլ իր աշխատութիւնը կ'շարունակէր առանց աչքերը վերցնելու։ Դուռը զարնուեցաւ յուշիկ.—Մտէ՛ք, ըսաւ Լիւսիլ։

Դուռը բացուեցաւ, և 55—60 տարու կին մը ներս մտաւ։—Դո՞ւք էք, մայր Վէրտիէ, բարի լոյս, ըսաւ Լիւսիլ գլուխը վերցնելով և ժպտելով։

—Բարի լոյս, սիրունի՛կս, պատասխանեց նորեկը։ Գիչերը դարձա՞ք։ Կը կարծէի որ տակաւին Պէլչաս փողոցն էք։

—Ինչո՞ւ այդպէս կ'կարծէիք։

—Վասն զի ժամ 8ին մօտ է, և տակաւին երգելնիդ չլսեցի։

—Ճիչդ է, պատասխանեց Լիւսիլ նորէն ժպտելով։ Շատ ուչ դարձայ, և որովհետեւ սափրողական գործ ունէի, մինչեւ լոյս աչխատեցայ այնքան ուչադրութեամբ որ երգելը մոռցայ։

—Գիչերն հիւանդի քով հսկեցիք և յետոյ աչխատեցա՞ք։

—Այո՛։

—Օ՜հ, եթէ այդպէս չարունակէք, գեղեցիկ այտերնիդ պիտի տժգունին և աղուոր աչքերնուդ չուրջը պիտի սեւնան, ըսաւ Տիկին Վէրտիէ։ Առողջութիւննիդ ալ, որ թանկագին է, պիտի խանգարի։ Եւ այս ամէնն օրական $4^1/_2$ ֆրա՞նքի համար։

—Իրաւունք ունիք, բարի դրացուհի՛ս, բայց գիտէք որ այսպէս գիչեր լուսցնելս ամէն ատեն չի պատահիր։

—Պէտք է որ բնաւ չպատահի։

—Գործն սափրողական էր։

—Զգեցէ՛ք այդ խօսքը, Աստուածնիդ սիրէք։

—Խօսք տուած էի։ Ահա եղաւ լմնցաւ։ Հիմա կ'հագուիմ ու կ'երթամ։ Խոհանոցն պատրա՞ստ է։

—Այո՛,

—Լա՛ւ։ Նախաճաշենք։ Յետոյ, մօրաքրոջս տեսնելու համար Սալբէդրիէր երթալէ առաջ, այս զգեստը տանիմ վաճառատունը ձգեմ և ուրիշ մը առնեմ։

—Աւելի աղէկ կ'ընէք, խե՛ղճ Ֆօվէդս, եթէ ամուսնանաք բարի ու պարկեշտ երիտասարդի մը հետ որ այսպէս հոգիով մարմնով աչխատելէ պիտի ազատէ ձեզ։

—Ո՞ւր է այդ բարի ու պարկեշտ երիտասարդը, որ բարեկեցութիւն ալ ունենայ, ըսաւ Լիւսիլ խնդալով։

—Կրնայ գտնուիլ։

—Ամուսնութեան մասին իմ գաղափարներս գիտէք, մա՛յր Վէրտիէ։ Դրամին կարեւորութիւն չեմ տար։ Կա՛մ բնաւ պիտի չամուսնանամ, կամ սիրոյն ամուսնութիւն մը պիտի կընքեմ։ Այն մարդն որու կինը պիտի ըլլամ, պէտք է որ դիք—դաք ընել տայ սրտիս, ապա թէ ոչ՝ ազապ կ'մնամ։

—Ատիկա վէպերու և թատերգութիւններու մէջ կ'ըլլայ։

—Ինչո՞ւ։ Իրականութեան մէջ ալ կ'ըլլայ։

—Ազա՞պ պիտի մնաք։

—Այո՛։

—Ձեզի պէս երիտասարդ ու գեղեցիկ աղջկան մը համար մահացում ըսել է այդ։

—Երիտասարդութիւնը չուտով կ'անցնի եւ գեղեցկութիւնն ա'լ աւելի չուտ։

—Այո՛, յետոյ ծերութիւնը կուգայ։ Բան մը գրուած չէ մէկ կողմ։ Միայն աչքերը կ'մնան արտասուելու համար։ Ան ատեն Պէրանժէի յանկերգը կրկնելու է.—

Որչափ կ'ցաւիմ
Փիրուկ թեւերուս
Ուժով սրունքիս
Ու ժամանակիս
Կորսուեան վրայ։

ԼԲ.

Լիւսիլ քահքահ խնդաց լսելով Տիկին Վէրտիէի պապուչուն ձայնով երգելն ու ցաւին իր փիրուկ թեւին, ուժով սրունքին ու կորսուած ժամանակին վրայ։

(Շար.) Թարգմ. Փ. ՇԻՐԱԿԱՑԻ